

İSTANBUL YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
08 TEMMUZ 2021 AYLIK TOPLANTISI

BAŞKAN : İbrahim AKTAN
Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

AYIN KONUĞU : Murat GÖKTAŞ
SGK İstanbul İl Müdürü

KONUŞMACILAR : Murat ÖZDAMAR
SGK İstanbul İl Müdür Yardımcısı

Dr. Kamber KAYA
Yeminli Mali Müşavir

KONU :“7326 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanunda Yer alan Sosyal Güvenlik ile ilgili konular”

TARİH : 08 Temmuz 2021 14.00 - 18.00

İSTANBUL YMM ODASI BAŞKANI VEHBİ KARABIYIK

Sayın İl Müdürümüz, sayın İl Müdür Yardımcımız, değerli Yeminli Mali Müşavirler, değerli konuklar, değerli konuşmacılar hepinize saygılar sunuyoruz, panelimize hoşgeldiniz.

7326’yla ilgili geçen hafta İbrahim AKTAN üstadın Başkanlığında toplantının birinci bölümünü yaptık, vergi ve diğer konularla ilgili. Bugün de SGK’yla ilgili bölümünü tamamlayacağız. Sağ olsun İl Müdürümüz kırmadı bizi geldi, bugün ilk bölümde Ayın Konuğumuz oldu. Sohbet serbest, sadece biz sohbet edeceğiz. Daha sonra İbrahim beyin Başkanlığında toplantının ikinci bölümü, yani teknik bölümü başlayacak. Murat ÖZDAMAR beyimiz burada, Kamber KAYA bey var konuşmacımız.

Biliyorsunuz bu mevzuat mühim bir mevzuat. Son beş on senede, yirmi senede pek yoktu, ama hakikaten uzmanlık alanı oldu. İyi ki Murat GÖKTAŞ bey var. İyi ki Murat ÖZDAMAR bey var. Niye bunu söylüyorum? Demin yukarıda da konuşuyorduk. Murat beyi tanımayan yoktur bizim meslektaşlar arasında. Kendisine bir kere hepinizin adına şu anda bir teşekkür edeyim. Güler yüz gördük, hep dostluk, iyi niyet gördük gittiğimiz zaman. Bütün SMMM arkadaşlarımız da kendilerini tanıyorlar, Murat ÖZDAMAR beyi de öyle. Ve bir cevap alıyorsunuz hiç olmazsa, çünkü pek bilen yok. O yüzden biz isteriz ki sayın Murat GÖKTAŞ beyimiz hiç buradan eksik olmasın, ama tabii diğerine biz karışmayız, artık o herkes yararlanmak ister bu cevherden, o da başka bir konu.

Bugün Ayın Konuğu olarak sayın Murat GÖKTAŞ konuşmacımız. Konu serbest biliyorsunuz, bu bir sohbet toplantısı, samimiyet toplantısı. Konu ille teknik olmak zorunda da değil. İsteddiği konuda bize hitap etmesi bizim için şereftir. Zevkle kendisini dinleyeceğiz. Sonra da normal teknik bölümümüze geçeceğiz.

Bir haftada size duyuracağımız çok büyük bir şey olmadı Oda'da. Belki unuttuğumuz şeyler vardır. Toplantının bittiğinde kendisine ufak bir takdim yaptığımızda, varsa size sunmaya çalışırım veya sizin varsa bilahare alırız. Elimizden geldiği kadar İbrahim bey onları cevaplandırır. Bu nedenle bir haftadan beri aşağı yukarı ilgiyle izlediniz, birinci bölüm gayet heyecanlı oldu. Güzel oldu. Bugün daha da heyecanlı olacak, ben bundan eminim. Fakat önce sözü İl Müdürümüz sayın Murat GÖKTAŞ'a bırakalım. Ve bizimle ilgili, meslekle ilgili herhangi bir konuda duygularını almak istiyorum. Sohbet etmek istiyoruz. Bu sohbetten sonra ikinci bölümümüze geçeceğiz. İl Müdürüm hoşgeldiniz, teşekkür ediyoruz, buyurunuz.

MURAT GÖKTAŞ

Öncelikle İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odası Başkanımız, Başkanımız nezdinde tüm Yönetim Kurulu Üyelerine ve ekranları başında online olarak bizleri takip eden tüm üstatlarımıza şahsım ve İl Müdürlüğüm adına en derin saygılarımı sunuyorum. Bugün sizlerle birlikte olmak böyle elit bir zümreyle karşı karşıya olmak beni heyecanlandırıyor. Bir çok yerde konuşma yapıyorum ama, Yeminli Mali Müşavirler Odası'na gelince birazcık daha böyle tedbirli ve kontrollü gitmek gerekiyor. Üstatlar, tabii bizim üstadımız. Meslek büyüklerimiz olduğu için, biz de müfettişlikten geldiğimiz için, birazcık daha konuştuklarımıza filan dikkat ediyoruz. Onun için bugün burada sizlerle birlikte olmaktan son derece mutlu oldum. Çok fazla zamanınızı almadan bildiğiniz konular ama, bir 10 dakika, 15 dakika Sosyal Güvenlik Kurumu'yla ilgili pandemi sürecindeki süreçlerle ilgili, çıkış yasaklarıyla ilgili hem Sosyal Güvenlik Kurumu'nu, hem Bakanlığımızı ilgilendiren birkaç konuya, isterseniz kısaca üstatlarımıza genel kültür anlamında sahada ne konuşuluyor, ne yapılıyor, ne ediliyor, bunun doğrusu nedir? Onlara isterseniz bir değineyim, üstatlarımız bir ortamda buldukları zaman doğruyu mutlaka biliyorlardır ama, kurum bakış açısının, devlet bakış açısının ne olduğunu da bu anlamda belki daha iyi değerlendirme imkanları olur diye düşünüyoruz.

Kurumumuz 2006 yılında üç tane Sosyal Güvenlik Kurumu'nun birleşmesinden meydana geldi. Eski sigortalılar için SSK Genel Müdürlüğü vardı. Esnaf ve vergi mükellefleri için Bağ-Kur Genel Müdürlüğü vardı. Memurlar için de Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü vardı. Üçü birleştirilerek Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı oldu. Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı temelinde birçok iş yapmasına rağmen iki konuyu ana hatlarıyla ifade edeyim.

Bir, sigortacılık hizmeti veriyoruz. İkincisi de, sağlık hizmeti veriyoruz ama, bu sağlık hizmetini kendisi direkt vermiyor. Sigortalılar için satın alıyor. Bir geri ödeme kurumu, sağlık açısından baktığımız zaman. Dolayısıyla üç sosyal güvenlik kurumu birleşti ama, sosyal güvenlikle ilgili kazanılmış hakların veya beklenen hakların hemen bugünden yarına değişmesi söz konusu olmayacağı için, öncelikle kurum birleşti, ama birleşmeden önceki statülerin korunması veya haklarıyla ilgili herhangi bir mağduriyetin yaşanmaması için, bu haklar kısmi olarak belli bir süreye kadar devam edecek. Ama 2008'den sonra 5510 Sayılı Yasanın çıktığı tarihten sonra ilk defa Sosyal Güvenlik Sistemine dahil olanların bütün statüsü, alacağı aylıkları, çalışma süreleri eşitlenmiş oldu, ama bundan önce diyelim memuriyetiniz vardı. Farklı statüye tabi iken, bir anda ben bunu iptal ettim, şu statüye geçeceksiniz veya sigortayı yüksekte ödemişsiniz, "şu statüye geçeceğim" dediğiniz anda, bir mağduriyet olma ihtimali olduğu için, bunlarla ilgili bir kademeli geçiş öngörüldü.

Sağlıkla ilgili durumumuz işe şu; 2005 yılında sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesine ilişkin bir yasal düzenleme yapılarak SSK'ya ait olan yaklaşık 261 civarında yanlış hatırlamıyorsam, tıp merkezi ve benzeri dispanserler Sağlık Bakanlığı'na devredilerek sağlıkla ilgili hizmet üretmek yerine, hizmeti sigortalılar için satın almaya başladık. İyi mi oldu? İyi oldu. Eskiden sigortalıların

mesela bir ilçede devlet hastanesi vardı, ama ilçede bir SSK'nın sağlık birimi olmadığı için, o sigortalı evinin önündeki hastaneye gidmeden, işte ildeki bir SSK hastanesine veya komşu ildeki bir SSK hastanesi basit bir işlem için gitmek zorunda kalıyordu. Veya ilacını almakta zorlanıyor, SSK hastanelerinin içindeki eczanelerden ilacı almak zorunluluğu olduğu için, ilacın bir kısmını bulamıyordu. Dolayısıyla hastanelerin tamamı, diğer kamu kurumlarında da var. Devlet Demir Yolları'nın var. Emniyet'in var. PTT'nin var. Bunun gibi birçok kamu kurumunun da hastaneleri Sağlık Bakanlığı'nda tek elde birleşti. Eczaneler de serbest eczane haline geldi. Sigortalılar isterse özel bir sağlık tesisinde çalışıp, kamuya ait bir sağlık tesisine gidip, sağlık hizmetini alabiliyor diledikleri yerden. Diledikleri serbest eczaneden de ilaçlarını alıyor. Tabii özel bir hastaneye gitmenin ekstra bir maliyeti var. Netice itibariyle bir anlaşmamız var. Acil durumlarda, işte doğum, benzeri iş kazası, işte kalp krizi acil durumlarda gittiğiniz zaman, bunlarla ilgili ilave ücret alınmaması gerekiyor. Ama bunun dışında bir hastanın özel hastanede işte “ortopedi ameliyatı olmak istiyorum, acil değil ama tercihim burası” derse, belli bir katkıyı ödemek zorunda. Bunda asıl olan şudur; Sağlık hizmetinin alınmasına ilişkin olarak, öncelikli devletin imkânlarını kullanıyor, ama “ben ilave bir ücret ödeyerek özel sağlık hizmetinden de bu hizmeti almak istiyorum” dediği zaman da biz belli bir miktar ödeme katkısı olarak, buradan hizmet almasını sağlıyoruz.

Tabii burada yine Sosyal Güvenlik Kurumu'nun bir türlü işlem var. İşte iş kazası geçiriyorsun, bunlarla ilgili gelir bağlanması, işte istirahatte olan sürelerde istirahat ücreti ödenmesi veya işte herhangi bir inşaat yaptınız, bununla ilgili yazıların düzenlenmesi, maliyet işlemleri, işte engelli aylıklarının bağlanması gibi birçok işlemimiz var ama, genel sigortacılıkla ilgilenenler Sosyal Güvenlik Kurumu'nun sigortacılık yaptığını, ama bir sağlık çalışanıyla görüştüğünüz zaman, sadece sağlık hizmetiyle ilgilendiğinizi düşünüyor. Bu anlamda Sosyal Güvenlik Kurumu Türkiye'deki en yaygın kurum diyebiliriz. Çünkü her yerde mutlaka ya bir emekli var, ya bir SSK'lı var. Bu 4B'li olabilir. Sigortalı olabilir. Memur olabilir. Ama Sosyal Güvenlik Kurumu'yla mutlak her evde birilerinin veya tamamının ilişkisi var. Hiç ilişkisi olmayanlar da Genel Sağlık Sigortası uygulamasıyla ilişkilendirildi. 2012 yılında hayatımıza girdi.

Eskiden meşhur “yeşil kart” vardı. İşte “adam zengin ama yeşil kart kullanıyor”, şeklinde çeşitli devlete eleştiriler yönlendiriliyordu. Bununla ilgili bir yasal düzenleme yapıldı. İlk yapılan yasal düzenleme kademeliydi, ama daha sonra sadeleştirdik. İşin özü şu; Bir kişinin özel bir sosyal güvencesi yoksa, yani memur değilse, Bağ-Kur'lu değilse, SSK'lı değilse veya onların bakmakla yükümlü olduğu çocuğu, eşi, ve benzeri biri yoksa yani, sosyal güvenlik açısından boşa gezen birisiyse, vakfa gidiyor kaymakamlık bir gelir testine tabi tutuyor. Bu gelir testi neticesinde prim ödemede yeterli bir geliri olmadığı kabul edilirse, hazinece sağlık hizmetini karşılanmasına ilişkin primler bize aktarılıyor. Biz bütün ailenin buradan sağlık hizmetini karşılıyoruz. Veya şu anda tam olarak rakamı 108 lira civarında aile bireyi anne veya baba ödediği zaman, hem çocukları, hem bütün ailenin tamamını bakmakla yükümlü olduklarından, aynı sosyal güvencesi varmış gibi sağlık hizmeti vermeye devam ediyoruz, 108 lira buradaki rakam önemli. İki çocuk, bir anne, baba için düşündüğünüz zaman, 4'e böldüğünüz zaman neredeyse 27 lira, 26 lira civarında kişi başına ödeme yapılarak normal sosyal güvencesi olanın sağlık hizmeti ve ilaç kullanımına ilişkin veya medikal bazen kullanımına ilişkin bütün hizmetleri aldığını görüyoruz. Bu anlamda Sosyal Güvenlik Kurumu önemli bir hizmete yol açıyor.

Yine bütçe açısından devlet bütçesinden sonraki en büyük bütçedir. Özerk bütçe olması nedeniyle Meclis'te görüşülmediği için, insanlar farkına varmazlar, ama devlet bütçesinden sonraki en büyük bütçe şu anda Sosyal Güvenlik Kurumu'nun bütçesi. Tabii Sosyal Güvenlik Kurumu genelde konuşulduğu zaman, işte açık verdiğine ilişkin eleştirilerle de karşılaşılıyor ama şöyle bakmak lazım, yani Sosyal Güvenlik Kurumu açık veriyor mu? Kısmi bir açık veriyor. Bazen işte 15

milyar civarında, 20 milyar civarında, onun da 600, 700 milyarlık bir bütçe içerisinde % 4'lere, 5'lere tekabül ediyor. Bu kalkınmış olan veya riskli olan ülkelerde bu rakamlar biraz daha yüksek. Çünkü bu bir nevi sosyal anlamda biraz ihtiyaç sahibi olan veya bakılması devlet koruması gereken birimlere devletin bir kaynak aktarılmasına ilişkin gelir dağılımının adaletini sağlamaya yönelik bir teşebbüs olarak da düşünülebilir. Çünkü bütün ülkelerde Sosyal Güvenlik Kurumları bu anlamda, verilen sosyal hizmete bağlı olarak biraz açık verirler. Türkiye'de bu haklar çok daha yüksek olmasına rağmen, çok ciddi bir açık verildiğini düşünmüyoruz. Şundan dolayı, yani hiçbir Avrupa ülkesinde evlenmemiş bir kız çocuğuna ölene kadar aylık vermiyor annesinden, babasından dolayı. Yaşlanan birisine yeniden aylık bağlanmıyor. İşte emeklilerimiz için ikramiye ödemeleri var, iki bayramda yaklaşık işte, kişi başına 1.000 lira verdiğini düşünürsek, 13 milyon emekli 26 milyar civarında bir paraya tekabül ediyor. Dolayısıyla bu anlamda baktığımız zaman, sürdürülebilir bir sosyal güvenlik açığı vardı. Önemli olan Sosyal Güvenlik Kurumları açısından bir açık olup, olmaması değil, bu açığın sürdürülebilir olması. Ama her sene bu yüzde yüz artarak gittiği zaman, bu ileride sıkıntı yaratabilir. Ama şu anda sürdürülebilir, kontrol edilebilir bir açıktır % 4'ler, 5'ler bir bütçe için açık sayılmaz. Çünkü bunun gibi, işte biraz önce bahsettiğim gibi, kız çocuğu evlenmediği sürece annesinden babasından ölene kadar 80, 90 yaşına kadar aylık veriyorsanız, bu bir sosyal yardım kuruluşlarıdır. Dolayısıyla burada bir açık vermesi de bu anlamda normal diye düşünebiliriz.

Devam edeyim mi bundan sonra?

BAŞKAN VEHBİ KARABIYIK

Lütfen efendim, ağzınızdan bal damlıyor, gayet güzel dinliyoruz. Ben de bir ekleme yapacağım, bizde bir örneği var annem, 90 yaşında maaş alıyor.

MURAT GÖKTAŞ

Benim annem de babamdan alıyor. Dolayısıyla bu güzel bir dayanışma örneği aynı zamanda. Biliyorsunuz Türkiye'de genelde şöyle bir şey var. Eşler arasında çok istisnalar haricinde, erkek ve kadın arasında bir on yaş fark oluyor. Genel olarak kadınların yaş ortalaması da yaşam süresi de erkeklere göre beş, on yaş daha fazla olduğu için, ortalama yirmi yaş kocalar öldükten sonra eşler aylık almaya devam ediyorlar. Mesela ben memlekete gittiğim zaman bakıyorum yani dul erkek maaşı alan bir, iki tane görüyorum, dul kadın maaşı alan bayağı bir kalabalık. Bunun sebebi de herhalde kendilerinden sekiz, on yaş küçük o jenerasyon evlendikleri için, bir de ortalama yaş olarak da kadınlar erkeklere göre daha fazla yaşadığı için, bir yirmi yıl kadınlar dolaylı alabiliyor ama, erkekler de eşinden dolayı aylık alıyor. Yani eşleri çalışanlar için erkek veya kadın olması önemli değil, miras gibi kabul edildiği için, o yüzden öyle bir durum da söz konusu.

Pandemi sürecinden de bahsetmek gerekiyor. Bu pandemi süreci tabii önemli bir süreçti. Dünyanın yüz yılda yaşadığı salgınlardan bir tanesi. Anlatırlardı, işte İspanyol gribi vardı. Veba vardı. Kolera vardı. Difteri vardı filan derlerdi ama, yaklaşık 48 yaşındayım, ben bugüne kadar ilk defa rastladım böyle bir pandemi sürecine, bana hayal gelirdi falan. Dolayısıyla yüz yılda falan böyle karşılaşılan bir süreç olduğu için, dünyanın hiçbir tarafı da hazırlıklı değildi böyle bir şeye ama böyle bir şeyle karşılaştık. Tabii işyerleri kapandı, işte işe gidilemedi, çeşitli ekonomik ve istihdama yönelik sıkıntılar oldu. Tabii bu süreçte biz bürokrat olduğumuz için rakamlar üzerinden konuşmamız gerekiyor, yani bir siyasi mesaj anlamında değil ama, mesela bu süreçte nasıl bir istihdam tablosu karşımıza çıkacak diye merak ettiğim için ben de sık sık takip ettim bu süreci. İstanbul için söyleyeyim, pandemi sürecinde 17 bin civarında sigortalı sayımız arttı. 27 bin küsur da işyeri sayımız arttı. Tabii bunu şuna bağlayanlar da olabilir. Çıkış yasağı olması nedeniyle, işten

çıkartamadılar, bundan kaynaklanıyor diyebiliriz ama, pandemide dikkat edildiyse, işyerinin kapanma durumunda işten çıkışa bir engel yoktu. İşyerinin kapanması veya azalmasının önünde yasal bir engel yoktu. Yani işyerinizi kapatıyorsanız, çıkış ta verebiliyorsunuz. Devam edenler için belli şartları aranıyordu. Bizim işyeri sayımız 27 bin civarında arttığı için, bu işyeri sayılarıyla birlikte sigortalı sayısı da arttı ve bu 1 Temmuz itibarıyla çalışma yasağının kaldırılmasına rağmen şu anda ciddi bir çıkışla karşı karşıya değiliz.

Bunu birkaç şeye bağlamak gerekir. Bir, yaz dönemi olması nedeniyle, birçok yazlık işyerlerinin açılması. İki, toplum olarak belki dünyada da böyle ama, biz Türkiye’yi gözlemlediğimiz için, Türkiye’yle ilgili söyleyebilirim. Çok hızlı bir devinim geçirdi, yani yeni yeni iş alanları açıldı. İşte paket servis, internet alışverişi, işte e ticaret gibi birçok alanda yeni yeni işyerleri ulaştı. İşte motorlu kuryeler ve benzeri birçok alanda yeni iş sahaları oluştuğu için, oralarda da oluşan yeni istihdam alanları bu dengeyi sağlar, ama şuna da bakmak lazım. Yani böyle bir ülkede yaşadığımız için bazen stres kaynaklı “ne oluyor” falan diyoruz ama, bunları bu ülkede yaşadığımız için de kendimi mutlu hissediyorum. Şundan dolayı, yani işimiz gereği bu dönemde çok işveren geldi. İş adamı geldi. Sohbet ediyoruz, konuşuyoruz. Herhalde şöyle dediler “yıllarca bu işçiler bize hizmet etti, bize baktılar, bizim kalkınmamıza, büyümemize yardımcı oldular, biz de herhalde on senedir, yirmi senedir, elli senedir, biz de onlara bir sene, iki sene bakabiliriz, bir sıkıntı olmaz, o yüzden kimseyi çıkartmayı düşünmüyoruz” diye asil bir davranış gösterdiler. Ülkemizin böyle güzel işverenleri de var. Onun için bu işverenlere de buradan teşekkür etmek gerekiyor. Gerçekten bu süreçte bir sorumluluk örneği göstererek ekmeklerini bölüştüler, daha önce kazandıklarını paylaştılar. Yani “bugün sıkıntı yaşıyoruz” diye kimseyi kapının ağzına koymadılar. O anlamda istihdam verilerimizde ciddi bir düşme olmadığını söyleyebiliriz.

Diğer açıdan aşı yoğun bir şekilde devam ettiği için, sürü bağışıklığını ve pandeminin sona ermesiyle birlikte de hızlı bir ivmeyle genç bir nüfusa sahibiz, dolayısıyla bir ivmeyle de toparlanma sürecine gireriz diye düşünüyoruz. Çünkü Avrupa ve diğer ülkelerle kıyasladığımız zaman, genç bir nüfusumuz var. Hala 28, 29 yaş ortalamamız. Dolayısıyla sosyal güvenlik sistemleri dünyada ekonomik dar boğazın en çok görüldüğü alanlar, yani düşünün devlet bütçesinden sonra en büyük bütçe sosyal güvenlik sistemi bütçesi. Sosyal güvenlik sisteminde % 10’luk bir sapma yaklaşık 70 – 80 milyara malolduğu için sosyal güvenlik sisteminin iyi olması lazım. Sosyal güvenlik sisteminin iyi olması için de sistemde birilerinin çalışıp, emekli olanlara veya yaşlı nüfusa bakması gerekiyor. O anlamda o riskli ülkeler veya Avrupa ülkelerinin genel olarak yaşlı nüfusa sahip olmaları nedeniyle, ileride sosyal güvenlik sisteminde bir tıkanma yaşanma olasılıkları var. Onlarda işte Orta Doğu ve az gelişmiş ülkelerde daha nitelikli eğitim almış gençleri transfer ederek bunu aşmaya çalışıyor ama, nereye kadar bu aşılabılır bilemiyoruz. Ama Türkiye hala genç ve çalışma isteği olan birçok genç olması nedeniyle sosyal güvenlik sisteminde kısa vadede veya orta vadede bir sorun olacak gibi gözüküyor. Çünkü sosyal güvenlik sisteminde sorun yaşayan ülkeler önümüzdeki dönemde ciddi bir ekonomik sorun da yaşamaları muhtemel bu anlamda.

Biliyorsunuz Ağustos ayı baz alınarak, Ağustos ayı ve öncesine ilişkin borçları yeniden yapılandırmasına ilişkin bir düzenleme yapılmıştı. Şimdi 2021 yılında da Nisan ayı ve öncesine ilişkin borçların yapılandırılmasına ilişkin bir Torba Kanun geldi ve yasa yürürlüğe girdi. Tabii üst üste iki tane Torba Yasa gelince, biri bitmeden biri başlayınca “ne oluyor” diyenler oldu. Tabii burada sahanın taleplerini de görmek gerekiyor. Birinci yapılandırmada muhtemelen pandemi nedeniyle işyerlerinin kısmi kapanma yaşaması, işyerinin tam olarak açılmaması nedeniyle, taksitle ödeme imkânından yararlanmak isteyenlerin ciddi oranda taksitleri ödeyemedikleri görülmesi ve sahadan yeniden gelen talepler üzerine yeni bir yapılandırma kanunu geldi 7326 sayılı. Ve bu Ağustos sonuna kadar müracaatları alıp, Cumhurbaşkanımız bir ay uzatma yetkisine

sahip, belki Cumhurbaşkanımız uzatırsa Eylül sonuna kadar müracaatları alıp, yeniden bir yapılandırma yapacağız. Tabii burada Sosyal Güvenlik Kurumu'na veya kamunun tamamına şöyle eleştiriler geliyor, “düzenli ödeyen cezalandırılıyor mu”, sürekli bir yapılandırma, sürekli bir “af” demiyorum ben, af Meclis'teki üç de iki çoğunlukla alınabilecek bir yasal karar olduğu için, bu borçların yapılandırılmasına ilişkin düzenleme “neden sürekli borçları yapılandırıyor” diye eleştiriler oluyor. Bu eleştirilere şöyle bakmak lazım, biz burada rakamsal olarak çeşitli defalarda hesaplamasını yaptık. Zamanında ödeyenler her zaman daha avantajlı. Çünkü zamanında ödeyenler birçok teşvikten ve istihdam desteklerinden yararlanıyorsa, bence beş puanlık düzeltme ödeme teşviki bile, işveren listesinin dörtte birine tekabül ediyor. Aşağı yukarı % 21 olduğunu düşündüğümüz zaman, neredeyse işveren listesinin dörtte birini eksik ödüyor. O anlamda baktığımız zaman yapılandırma olan hiçbirinde biz anaparadan herhangi bir indirim yapmıyoruz. Çünkü anapara kişinin şahsıyla ilgili bir kalem, yani vergi gibi düşünmemek lazım, yani bizim çalıştığımız, sigortalıların çalıştığı ücretleri bildirmiş, o ücret üzerinden bir borç oluşmuş, o anaparada yapacağınız indirim, ücret matrahının da inmesine sebep olduğu için, orada olmaması lazım, çünkü o zaman kişinin iade alacağı aylıklarında düşük olmasına veya işte istirahat paralarının geçici iş göremezlikten veya sürekli iş göremezlik gelirininde düşük olmasına yol açacak. O yüzden, devlet burada gecikmeden kaynaklanan “feri alacaklar” dediğimiz gecikme zammı, gecikme cezası veya uygulanmışsa idari para cezalarında bir indirimde gidebilir bir sigortalının ileride alacağı emekli aylığını veya bugün alacağı birtakım ödemeleri etkilemediği için devlet bu alacağından vazgeçebilir.

BAŞKAN VEHBİ KARABIYIK Bunun faydası da oldu daha önceki tecrübelerde.

MURAT GÖKTAŞ

Tabii ki faydası olur. Netice itibariyle faizlerde veya gecikme zamlarının bir nedenle ödeyemediği için bunlara maruz kalan işverenlerimiz bunları ödemediği zaman, işte neredeyse % 90'a varıncaya kadar bir indirim alıyor gecikme zammı veya faizle ilgili. Faiz ve gecikme zammı silip yurtiçi fiyat endekslerine oranla yeniden bir güncelleme yapıp, bunun da % 90'ı silindiği zaman, ciddi anlamda bir indirim oluyor. İşte borçlar eskirse, bu ciddi anlamda katkıları da oluyor.

Tabii burada bir şeye dikkat etmek lazım, “neden yapılandırması gerekiyor borçların”, şundan dolayı; Bir kere yapılandığı zaman, Sosyal Güvenlik Kurumu sanki borcu ödemiş gibi muamele yapıyor. Bir teşviklerden yararlandırıyor. İstihdamla ilgili bütün desteklerden yararlandırıyor. Bunun dışında ihalelere girmek için gerekli olan “borcu yoktur” yazısını veriyor. Veya borcunuzdan dolayı menkul veya gayrimenkullerinin üzerine bir haciz konulmuşsa ödeme nispetinde bunu kaldırıyor. Bunun dışında yine, bunları taksitlendirmesiyle birlikte faize ilişkin haciz varsa, faize ilişkin kısımlarını kaldırabiliyoruz.

Bunun gibi Sosyal Güvenlik Kurumu açısından düşündüğümüz işte “faizi silinmez” gibi, birçok avantajı oluyor. Biliyorsunuz bu iki ayda bir ödeniyor. Son dört, beş yapılandırmadır vergiyle birlikte yapılandırıldığı için ve işverenler üzerinde ciddi bir yük olmaması, işte bir ay verginin ödenmesi, bir ay Sosyal Güvenlik Priminin ödenmesine ilişkin iki ayda bir ödenecek şekilde bir taksit düzenlemesi yapılıyor.

Onun için biz sizler vasıtasıyla mükelleflerinize de bu konuda çağırıda bulunuyoruz. İnşallah gelip, bu yapılandırmadan yararlanırlar ve bol kazançlarla birlikte bunları da ödeyerek yeni bir istihdam alanı oluşturabiliriz diye düşünüyoruz.

Onun için sizlerden de bu konuda destek bekliyoruz. Başkanım inşallah mükelleflerinize bu konuları iletirseniz, yapılandırmayla ilgili daha sonrası icra takibi sözkonusu olmaması için, borçlarını gelip yapılandırmaları durumunda biz kendilerine tüm kolaylığı göstereceğiz.

Tabii yapılandırmayla ilgili şahsen müracaat edilebilir. Sigorta borcu olan işverenlere "e bildirge" şifresi olduğu için oradan müracaat edebilirler, ama 4B, Bağ-Kur borcu olanların sigortalı bildirimini olmadığı için, onların "e bildirge" şifresi olmadığı için "e devlet" üzerinden müracaat edebiliyor. Veya iadeli taahhütlü olarak da müracaat edebilirler. Müdürlüklerimize gelirlerse, bekliyoruz. Müdürlüklerimiz eskisi gibi değil, konforlu bir hale getirdik, yaklaşık 27, 28 tane binamızı sıfırdan yaptık. Biraz vatandaşa odaklı, vatandaşa daha rahat hizmet alabilmesi için. Personele de daha böyle yaşam alanları oluşturduk. Sadece bir kamu kurumu değil, aynı zamanda yaşam alanı oluştu. Çünkü memurlarımız yaklaşık günün sekiz saatini müdürlüklerde geçiriyorlar. İki saat gidiş, geliş veya bazen üç saati bulabiliyor, trafikte geçiriyorlar. Evde geçirdikleri süre uyumadan önce birkaç saat. Dolayısıyla düşündüğümüz zaman ömürlerinin önemli bir kısmını müdürlüklerde geçirdikleri için, biz orayı sadece bir fiziki bina değil, bir yaşam alanı gibi dizayn etmeye çalışıyoruz. İşte yemekhanesi, kafesi, otoparkı, işte daha ferah alanlar, aydınlatması iyi, birazcık daha mümkün olduğu kadar ergonomik binalar yapmaya çalışıyoruz. Onun için bu ergonomik binalara mükelleflerimizi de bekliyoruz.

Böyle bir imkân verdiğiniz için de, bugün buraya davet ettiğiniz için de, pandemi döneminde normalde siz mükelleflerinizi için bu riski aldınız Başkanım. Bunun için hem meslek mensubu, hem mükellefler için böyle bir riski aldığımız için de sizlere teşekkür ediyorum. Böyle bir imkân verdiğiniz için Sosyal Güvenlik Kurumu İstanbul İl Müdürlüğü ve şahsım adına tekrar teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN VEHBİ KARABIYIK

Sayın Başkanım güzel sohbetiniz için çok teşekkür ederim. Şimdi biz kapanışı yapacağız, öbür Oturuma geçeceğiz

Güzel bir sohbet yaptık, oraya bir ekleme yapayım müsaade ederseniz. Bir de bu ofisinizin konforuyla ilgili bir düşüncemi söyleyeyim. Biz tabii maliyeye, vergi dairesine gidiyoruz. Tabii idareciler de var aramızda, alınmasınlar ama, sizin oralarda hakikaten insan rahat ediyor.

MURAT GÖKTAŞ

Şu anda işte son dört binamız yapılıyor, Çatalca, Küçükçekmece Halkalı Meydan, Bakırköy İstanbul Caddesi ve Sultanbeyli'de. Son dört binamızı da yapıp, İstanbul'da deprem açısından şuan itibariyle hazırız, inşallah öyle bir deprem olmaz ama biz çalışanlar açısından İstanbul'daki kamu kurumları açısından önem veriyoruz. İstanbul depremiyle ilgili de hazırlıklı kurumlardan biriyiz.

DİNLEYİCİ 01 Haziran'da çıkan tasarruf tedbirlerine

MURAT GÖKTAŞ

Tasarruf tedbirleriyle ilgili şöyle, binalara önceden başladık, o tasarruf tedbirlerini de zaten harfiyen uyguluyoruz. Yani kısıtlı imkânlarla verimi artırmaya çalışıyoruz. Netice itibariyle bunları birinin söylemesine gerek yok. Yönettiğimiz alan bir kamu kaynağı, dolayısıyla biz bu tasarrufa eskiden beri dikkat ediyoruz. Orada da maddelerin tamamına baktım, aşağı yukarı

maddelerin tamamı, 10'uncu yılın benim İl Müdürlüğü'nde, dokuz yılı aşkındır tamamını uyguladığımız maddeler, kendi üzerimize alınmadık yani.

BAŞKAN VEHBİ KARABIYIK

O binaları iyi yaptınız bravo, tebrik ederiz. Hem gelenler için, hem de çalışanların hayatı önemli. Sosyal Sigortalar konusunda araştırma yapıyoruz, Oda olarak da çalışma yapıyoruz. Size birazdan bahsedeceğim buradan inince, yardımınız da olursa, çok mutlu oluruz.

Çok bilinen ama konuşulmayan bir konu var. Sizin kelimeleriniz içinde vardı. Bunu söyleyip, bitireceğiz. Sosyal Sigortalar Kurumu prim alıyor. Üç tane teminat sağlıyorsunuz. Bir emeklilik sağlıyorsunuz, bir sağlık teminatı veriyorsunuz, bir de vefat teminatı veriyorsunuz hayat sigortası.

MURAT GÖKTAŞ Var da, kişinin kendisine vermiyoruz. Beraberinde geride bıraktıkları

BAŞKAN VEHBİ KARABIYIK

1900 yılından beri hala maaş alanlar var kızı, oğlu. Şimdi burada Sosyal Sigortalar Kurumu'na haksızlık yapılıyor, bu doğru. Yani bunun bir kısmı aslında Sosyal Sigortalar Kurumu'nun değil, devletin yaptığı sosyal transferler. Bunun da yapılması lazım. Bunu da ödemezsen bu vatandaş ne yapacak? Hakikaten öyle anlaşılıyor ki Avrupa'da ve dünyada, belki de bilmiyorum incelemedim ama böyle bir sistemi olanda var mı, yok mu, bilmiyorum.

MURAT GÖKTAŞ

Tabii yabancı ülkelerle Türkiye'de ikili görüşmeler için görüşüyoruz. Sosyal güvenlik açısından dünyadaki en iyi ülkelerden biriyiz, yani şundan dolayı, Şili modeli vardı bir dönem. 5000 gün civarında emekli ediyoruz hala insanları. 5000 günü yıla çevirdiğin zaman 15 yıl düzenli prim ödemeye ilgili, düşünün bu kişi ortalama işte kadınlar şu anda 81, erkekler 76 – 75 yaşına kadar yaşıyor Türkiye ortalaması. İşte 25 yaşında başlayan birinin 45, 50 yaşlarında emekli ediyorsunuz. 26 yıl kendisine veriyorsunuz. Eşi de bir on yıl fazla yaşarsa eşine bir on yıl veriyorsunuz. Bunlar vefat ettikten sonra da kız çocuğu varsa, evlenmezse ölene kadar ona da veriyorsunuz. Dolayısıyla sosyal sistemi açısından düşünün bir sigortacılık mantığı açısından biraz zor bir sistem.

BAŞKAN VEHBİ KARABIYIK Sigortacılık değil, devletin bir yardımı.

MURAT GÖKTAŞ

Sigortacılık bizim başımızda hep sosyal olduğu için, Sosyal Güvenlik Kurumu olduğu için, bir sosyal hukuk devleti gibi düşünerek, yani biraz onları gerekirse Hazine'den de transfer yapılması gerekiyor. Neticede, eğer bu hizmetler verilecekse tabii ki yani Hazine'den de bazı transfer yapılması gerekiyor olabilir. Yani neticede bu ülkenin insanların işleyip yaklaşık 13 milyon emeklisi, işte çalışanları, onların hak sahipleri falan bundan faydalanması

BAŞKAN VEHBİ KARABIYIK

Bunda bir haksızlık var. Yani SGK'nın zararı gibi görünüyor, ama değil. Daha önce alınan fonlar kötüye kullanıldı 50'li, 60'lı, 70'li yıllarda, binalar alındı vesaire o fonlar harcandı. Belki o birikim harcanmasa çok iyi olurdu. Orada belki bir hata var maalesef buraya gelmedi. Ama onun dışında bu aldığı mesela bir hesap yapsanız, 3 bin lira mı ödeniyor ayda, 2 bin lira mı diyelim

prim. Ona karşı bir özel sektöre, şirkete söylese ne vereceği bellidir. Mesela emekli 3 bin veririm, 2 bin veririm der sağlık sigortası yapmaz, ondan sonra da hayat sigortası yapmaz. O nedenle bu bir sosyal transfer ama, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun içinde kalıyor.

MURAT GÖKTAŞ

Biraz önce bahsettim. Mesela bir özel sağlık poliçesi yaptırsanız ayda işte 500, 600 lira ödüyorsunuz ve kronik rahatsızlık dediğimiz kanser, böbrek nakli, böbrek yetmezliği gibi şeylerde kısıtlı size hizmet veriyor. Ama dört kişilik bir aile için 108 lira prim ödeyerek herhangi bir sıkıntı yaşadığımız zaman sınırsız sağlık hizmeti alabiliyorsunuz.

BAŞKAN VEHBİ KARABIYIK

Evet, evet hakikaten bu bizim Cumhuriyetimizin önemli bir kazanımıdır, yüz yıldır aşağı yukarı hakikaten iyi veriyor, kötü veriyor, hastanelerde herkes hizmeti bulamıyor, bu başka bir konu. Ama sonunda devlet vatandaşına karşılıksız hizmet sunuyor.

Efendim biz sayın İl Müdürümüze çok teşekkür ediyoruz. Çok güzel bir sohbet oldu. Naçizane bir plaket takdim edeceğiz. Hep beraber o takdimi birlikte yapalım ve daha sonra sizi uğurlayalım. Sonra diğer toplantımıza geçelim.

MURAT GÖKTAŞ

Teşekkür ederim Başkanım nazik davetiniz için, bütün üstatlar adına davet ettiğiniz için teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN VEHBİ KARABIYIK

Burası sizin, her zaman bekliyoruz. İbrahim üstat buyurun kürsü size emanet.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Herkese merhaba, iyi günler diliyorum. Biliyorsunuz sık sık biraraya gelemiyoruz. Bunda da bir hayır vardır umarım. Geçen hafta bugün yine buradaydık, haftaya da olabilir miyiz? Bilmiyorum, galiba bayram geliyor, pek burada olamayacağız gibi geliyor bana. Arkadaşlarımız gayet güzel sohbet ettiler. İl Müdürümüz Murat GÖKTAŞ bey sosyal güvenlikle ilgili yaptıklarını genel bir değerlendirme çerçevesinde sundu bize. Vehbi bey de işte yine teşekkür konuşması yaptı arkadaşlarımız için, sizler için ve SGK için.

Şimdi geçen haftaki konumuz biliyorsunuz yine 7326 Sayılı Kanunla ilgiliydi ve vergi hukuku konulu bir toplantıydı. Orada da çok değerli İstanbul Vergi Dairesi Başkanımız Rıza BİLGİÇ bey konuştu. Yine Gelir Kanunları Tahsilat Grup Müdür Vekili İsmail BİLİCİ bey, iki de Yeminli Mali Müşavir arkadaşlarımız Hüseyin Fevzi SALTİK bey ve Mustafa TAN bey teknik anlamda sunumlar yaptılar. Sizlerin de katkılarıyla zannediyorum bir noktaya gelindi. Epey bir birikim sağlandı diye düşünüyorum.

Geçen hafta da söylemiştim, aslında bu 7326 Sayılı ve ondan öncekileri hangi sıfatla adlandırırırsanız, adlandırın bunlar bir af, yani Mecliste üçte ikiyle geçmiş, geçmemiş falan bir şey değil. Bunlar “af”, kamuoyunda da böyle biliniyor zaten. Aslında mesele şu bana göre; Temel sorunları var bu ülkenin, bu temel sorunları eğer gündeme getirip her konuda, sadece bu vergiler,

Sosyal Güvenlik Kurumu içinde değil, bunları temelden çözmez ise eğer ülkemiz, zannediyorum bundan sonra benzeri bu olayları çok daha yaşayacağız. Bu da bizi hep iyiye değil, yani iyiye gitmeye çalışıyoruz ama, iyiye götürmüyor maalesef. Şimdi 1924'ten bu yana işte vergi kanunlarında, diğer kanunlarda “yapılandırma” adı altında taksitlendirme vergi affı çıkarılması gibi bir takım düzenlemeler yapıldı. Bunların hepsinin temelinde ekonominin belirli bir kırılma noktasının olduğu ve burada da yeterince gayri safi hâsılaya göre, yeterince verginin zamanında tarh ve tahakkuk ettirilememesi, vergilendirme alanlarının sağlıklı bir şekilde tespit edilememesi ve zamanında verginin alınmaması yatmaktadır, bütün mesele bu.

Bugün de şimdi bakıyorum, Sosyal Güvenlik Kurumu'na da benzeri yapılandırmalar, benzeri çalışmalar, benzeri yasal düzenlemeler yapılıyor bakıyorum, temeline bakıyorum, bunun temeli de yine çok eskiye dayanıyor. Mesela 1980 sonları 90 başlarıydı, 90 yıllarıydı, seçime gidiyor siyasi partiler. İşte oy uğruna ülkenin temel meselelerinden taviz veriyorlardı. Bir siyasi partinin genel başkanı “bana oy verirseniz, beni seçerseniz eğer, ben erken emeklilik sistemini getireceğim”, bir diğer siyasi partinin genel başkanı “bu bizim ülkemizin bu yükü kaldıracak gücü yoktur” diye ısrarla karşı çıkıyordu. Ama buna rağmen çok hoş giden lafları söyleyen siyasi parti lideri hakikaten seçimleri kazandı ve 36, 38, 39. 40 yaşında insanlar emekli oldu. Şimdi Murat bey demin söylüyor burada, hakikaten doğru. 38 yaşında emekli olan, yani 70, 75 yaşında vefat ettiğini düşünürseniz 14-15 sene çalışmış olabilir, belki 40 sene emekli maaşı alacak. O vefat ederse eşi ve hak sahibi olanlar ondan yararlanacak falan. Dünyada biliyorsunuz arkadaşlar Sosyal Güvenlik Kurumu'nda 1'e 4 prensibi var. 1'e 4 esası var. Yani dört tane çalışan bir emekliyi ancak besleyebiliyor. Murat beyin verdiği bilgiye göre 13 milyon emeklimiz var bizim şimdi, 4'le çarparsanız 52 milyon. 52 milyonun Sosyal Güvenlik Kurumu'na tabi olması lazım. İstihdam ediliyor olması lazım, yani ancak o zaman bu sistem sürdürülebilir hale gelir. Bilmiyorum şimdi Müdür Yardımcısı Murat bey belki bilgiler verecektir. Bizim şu anda Sosyal Güvenlik Kurumu'na tabi kaç milyon çalışmamız var. Yani 1 bölü 4, acaba 1 bölü 3'mü oldu, 1 bölü 2'mi oldu, yahut da benim son bildiğime göre 1 bölü 2'nin altında bir rakam gibi geliyor bana. Dolayısıyla bu sürdürülebilir değil. Demek ki bu temel sorun, bu kanunlarla düzenlemeler yapmak değil. Dolayısıyla bunun esasını ortaya koymak lazım. Devlet politikası haline getirmek lazım, sorunların üzerine böyle gitmek, sorunları böyle çözmek yazım. Yoksa böyle yapılandırmayla falan çözülecek sorunlar değil. Bu da ülke ekonomisini sıkıntıya sokuyor hakikaten. En azından “sürdürülebilirlik” kavramından uzaklaşıyor. Program yapamıyorsunuz. Yeterince sağlıklı bütçe oluşturamıyorsunuz. Gelir/gider dengesini koruyamıyorsunuz. Böyle bir sıkıntı var. Tabii ki sosyal devlet mutlaka vatandaşlarının ihtiyaçlarını karşılayacak, ama bir de onların çalışanlarına, kendi çalışmalarından sonraki yaşamlarını garantiye alması, güvence altına alması lazım. Onun içinde sorunun temeline inip, temelinden çözmek lazım.

Kısa bir konuşmadan sonra, bugünkü tartışma konumuza geçelim. Bugün iki arkadaşımız konuşacak. Birisi Sosyal Güvenlik Kurumu İstanbul İl Müdür Yardımcısı Murat ÖZDAMAR arkadaşımız. Bir de Yeminli Mali Müşavir Doktor Kamber KAYA arkadaşımız. Şimdi ilk sözü Doktor Kamber KAYA'ya veriyorum. Doktor Kamber KAYA, sizin süreniz yirmi dakikayla, otuz dakika arası, onu siz ayarlayacaksınız. Kendinizi ona göre ayarlayın. Evet, söz sizin sayın KAYA buyurun.

DR. KAMBER KAYA

Teşekkür ederim. Şimdi sigortayla ilgili yapılandırmayı Murat üstadımız anlatacak. Ben biraz önce İl Müdürü üstadın anlattığı konularla, biraz da genel konuları anlatacağım, nelerden bahsedeceğim? Kabaca “Sosyal Güvenlik” kavramı ve felsefesini çok kabaca anlatacağım. Dünyada, Türkiye'de sosyal güvenlik harcamalarını anlatacağım. Aslında İl Müdürü oraya pas

attı. Genelde sosyal güvenlik bir kara leke, kara delik olarak görülür, bir yük olarak görülür, ama “bir sosyal devletin gereğidir” dedi. Ben de onu söylemeye çalışacağım, rakamlarını konuşacağım. Diğer esas kazançlarla ilgili kabaca bilgiyi, YMM ve SMMM raporlarıyla ilgili bilgiyi, muhtasar ve prim hizmet beyannamesiyle ilgili, işsizlik sigortasıyla ilgili, SSK teşvik başvurularla ilgili, iki tane şu an sorun var. Teknoloji geliştirme bölgeleri ve Ar-Ge’yle ilgili, sigortayla ilgili buna değineceğim. Uzaktan çalışmalara da değineceğim.

Şimdi ben Sosyal Güvenlik kavramı ve felsefesine girmeden, farklı düşündüğüm bir konuyu anlatayim. Türkiye’de bir zamanlar 38, 40 yaşında emeklilik vardı doğrudur. Ama hiç yasal zorunluluk yokken o dönemlerde 58, 60 yaşında emekli olanlar da vardı. Dolayısıyla bir dengesizlik vardı. Şimdi 5510 Sayılı Yasa’dan sonra kadınlar 58, erkekler 60 yaşında olacak, sonra 65 olacak. Yalnız şunu söyleyeyim. Türkiye gibi ülkelerde eğer bir baskınız yoksa, 50 yaşından sonra insanların çalıştırılması çok güç. Dolayısıyla bu 58, 60 veya 65 yaşta emeklilik konusu biraz problemlili olacak. Yani hasta olan insanlar için değil ama, sıradan insanlar için 50 yaşından sonra sorun olacak. Gelişmiş Avrupa ülkelerinde, gelişmiş işsizlik sigortaları boyutlarıyla nedeniyle bu işe itibar edebiliyorlar. Umarım biz de bunu çözeriz.

Evet, sosyal güvenlik bir şemsiye, dünyada “sosyal” ivme olan bir kavram. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nde 22’nci maddesinde tanımlanmış. Herkes toplumun bir ferdi olarak sosyal güvenlik hakkına sahiptir, sosyal güvenlik bireyin geliştirilmesi için karanlık aşılabilir bir görevdir” gibi bir tanım yapmış, dolayısıyla bir insan hakkıdır. Avrupa’da gelişmiş, İngiltere’de gelişmiş bir sistem ilk olarak, çağdaş olarak da Almanya’da gelişmiş ilk olarak, sonra Avrupa ülkelerine yayılmış. Çok eski değil, 1883 yılında “BİSMARCK” adıyla “hastalık sigortası” olarak başlamış, 1927’de “işsizlik sigortası” olarak başlamış. Bu arada sosyal güvenliği, sosyalizm tehdidi karşısında güçlü tutmanın tedbiri olarak getirilmiş olduğunu söyleyebilirim. Çünkü o dönemlerde sosyalizm tehdidi insanları yeni arayışlara sürüklemişti. Bu kavramın sonucu olarak gelişti. Avrupa’da bu haklar elde edildi, ama Türkiye’de maalesef devletin verdiği imkânlarla, sivil toplumun bir tanımı olarak gündeme gelmedi bu.

Türkiye’de sosyal güvenlik harcamaları kapsamı AB ülkeleriyle kıyasladığımızda düşük ölçüde, sosyal güvenlik koruma sistemidir. Kişileri, bireyleri korur. Bir sosyal devletin olmazsa, olmaz gereğidir. Size belli rakamlar vereyim. 2019 OECD rakamları, Fransa, İtalya, Almanya gayri safi hâsıla içindeki payı, 30, 28, 25, Türkiye’de 12, bu anlamda Müdür beye teşekkür ediyorum. Sosyal güvenlik harcamaları bir kara delik değildir, sosyal devletin bir gereğidir, devletin, bütün çağdaş ülkelerin harcaması gereken bir tutardır. Dolayısıyla bizim rakamlarımız OECD içinde olsun, Avrupa Birliği içinde olsun, çok yüksek değildir. Gene aynı şekilde Avrupa ülkelerinde Türkiye biraz altlarda yer alıyor.

“pixyos kazançları” konusunda hatırlatma yapalım. Ne yapıyor pixyos? Hak edilen ücretler, prim, ikramiye gibi, ücretler çerçevesinde verilen ödemeler, prime esas tutulur, büyük toplamda tutulur.

Prime tabi olamayanlar nelerdir? Aynî yardımlar, nakdi olmayan ayni yardımlar. Aynı şekilde ölüm, doğum, evlenme yardımları. Kıdem tazminatı prime tabi değildir. İhbar ve kazanç tazminatları prime tabi değildir.

Yine hatırlatalım, belli kısmı prime tabi olan ödemeler var. Kurumca belirlenen yemek, çocuk ve aile yardımları tutarı kadar olanlar prime tabi değildir. Üstü prime tabidir. Ayrıca özel sağlık sigortası ve bireysel emeklilik sigortasıyla ilgili asgari ücretin % 30’unu geçmeyen, işveren

tarafından yapılan ödemeler sigorta primine tabi tutulmaz. Onun üstündekiler ise, sigorta primine tabidir.

Yani özetle nakdi ödemelerin tümü tabi, aynı ödemelerin tabi değil. Bireysel emeklilik ve özel sağlık ile ilgili yapılan harcamalar % 30 kadarı sigortaya tabi değil, üstü prime tabidir.

Bunun dışında, aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi yardımlar da prime tabidir. Prim oranlarını geçeyim, süremiz kısıtlı. Prime esas kazancın üst limiti, asgari ücretin 7,5 katı, bugün 26.831,00 lira.

Prime esas kazançlar, ilgili aidat, diğer ödemeler. İlgili aidat değerlendirilir, üst limiti geçen varsa, takip eden iki ay prime tabi tutulur.

Aynı şekilde YMM ve SMMM raporları var 59'uncu maddede, bunu niye anlatıyorum? Burada YMM'lere ve SMMM'lere iade işlerinde, özel bina inşaat işlerinde yetki verildi. SMMM'lerin, 10 milyon liraya kadar çıkarıldı. Ben yeterince kurum tarafından YMM'lerden ve SMMM'lerden faydalanamıyorum diye düşünüyorum. Bu biraz açılması lazım, yetişmiş olan YMM ve SMMM'ler belli oranda bu işten yararlanmaları lazım, derim.

Muhtasar ve prim hizmet beyannamesi, biliyorsunuz burada sunmuştuk. 2018 yılında yürürlüğe girdi. Birçok sorunlar yaşanıyor. Ayrı tahakkuklar alınıyor, gerek vergide, gerek sigortada ayrı tahakkuklar alınıyor. Sorunlar yaşanmaya devam ediyor. Umarım sorunlar azalır.

Tabii kayıt dışı çalışanlarla ilgili oran % 16.8 bunlar TÜİK'in rakamları. Ocak 2021'de Türkiye'deki kayıt dışı çalışanların oranı. % 16.8.

İşsizlik Sigortası, bildiğin bir prim ödeniyor % 2'si işveren, %1'i şahıstan kullanabiliyor. Nasıl hak ediliyor? Bir kişi çalışırken kendi kusuru dışında işten çıkarılırsa, en az son 120 gün prim öderse ve son üç yıl içinde de 600 gün prim öderse, işsizlik sigortasından hak kazanılıyor. Otuz gün içinde kuruma başvurması lazım. Ne kadar alıyor? Asgari ücretin % 40'ı en alt limit, aylık asgari ücretin brüt tutarının % 80'ini geçemiyor. Yani burada asgari olarak rakam şu, asgari rakam 1.420.00, azami rakam 2.840.00 işsizlik ödeneğinde. Bunun da artık biraz daha artırılması lazım ve ilk kurulduğu zaman ki katı uygulamalardan biraz yumuşaması lazım, sürenin artması lazım.

İşsizlik Sigortası alma süresi son üç yıl içinde "600 gün ödeyenlerde 180 gün", "900 gün prim ödeyenlerde 240", "1080 gün ödeyenlerde 300" ödeme alınıyor.

2020 yılında pandemi döneminde "iyi ki işsizlik sigortası var" dedik. Çok kişi buradan işsizlik ödemesi aldı. Yaklaşık 1 milyon 132 bin kişi, yaklaşık 8 milyar lira işsizlik sigortası aldı geçen yıl. 2020 yılında kısa çalışma ödeneğinden 3 milyon 743 bin kişi yararlandı, 29 milyar 515 milyon lira işsizlik sigortasından ödendi.

Nakdi ücret desteğinden Nisan-Aralık ayında yine 2 milyon 300 bin kişi civarında yararlandı. 7 milyar 300 milyon gibi bir rakam ödendi. Yani aşağı yukarı 45 – 50 milyara yakın bir ödeme işsizlik sigortasından ödendi.

01.07'den sonra bir takım değişiklikler oldu. Bu değişiklikler "işten çıkış yasağı" sona erdi, Müdür bey de bahsetti. "nakdi ücret desteği" sona erdi. "kısa çalışma ödeneği" sona erdi, ve 7256 Sayılı Teşvik Yasası sona erdi.

Sadece % 5'lik indirim var yatırımlarda, yatırım teşviklerde indirim var. İşbaşı eğitimlerinde var, idari istihdamda, engelli sigortalılarda, araştırma ve geliştirme gibi konularda destekleme, bunu geçiyorum.

Şimdi iki tane soru var. Teknoloji bölgelerinde yapılan bir değişiklik oldu. Buradan 03.02. tarihinden itibaren teknoloji geliştirme bölgelerinde şöyle bir değişiklik yapıldı geçici madde 2'de, "asgari geçim indirimi uyguladıktan sonra hesaplanan Gelir Vergisi, Muhtasar üzerinden tahakkuk edip düşecek" diye bir düzenleme yapıldı ve Damga Vergisinin de teknoparklarda istisna oluyor düzenlemeye göre. Bunlar ne anlama geliyor? Düzenlemede teknoparklarda Ar-Ge ya da teknopark çalışanların ücretleri her türlü vergiden istisna edildi. Dolayısıyla bu teşvikin işverene ve personele alımlar konusunda tereddütler yaşıyordu. Bu yasayla artık tereddütler ortadan kaldırıldı. Dolayısıyla daha önceki yasalarla uygulamada farklılıklar var. Bu yasayla yöntem farklılığına gidildi. Burada mutlaka brüt ücret hesaplanacak, üzerinden Gelir Vergisi hesaplanacak ve ona göre üzerinden prim hesaplanacak noktasına geldik. Evet, asgari geçim indirimi dikkate alındıktan sonra, yalnız burada Damga Vergisi istisna. Bu konuda sigortada bir hesaplama yanlışı var, onu söyleyeceğim. Dolayısıyla teknoparklarda işverenler ilave sigorta primi yüküyle karşı karşıya kaldılar. Kanun gerekçesinde girişimciler üzerinde istihdam yükünün hafifletilmesi amaçlanmıştı ama ilave bir yük oluştu, bunu söylemeliyim.

Brüt ücret üzerinden saptanacak Muhtasar, Gelir Vergisi terkin edilecek dedik. Brüt üzerinden sigorta primi hesaplanacak, dedik. Genelge, bununla ilgili 2020'ye 20 bir genelge çıktı. Orada bir takım tereddütler giderildi. Yeni hesaplama tekniği anlatıldı. Bu arada 2020'ye 20 genelgesi net ücret alan kişilerle ilgili şöyle bir belirleme yaptı ve dedi ki "net ücret alanlar sigorta primi kadar artıracamız vergi üzerinden sigorta primi keseceğiz", yani "Gelir Vergisi hariç" dedi. Bu durumda Haziran 2020'yle, Ocak 2021 arasında mutlaka net ücret ödeyen firmalarda sigorta priminin dikkate alarak brüte geçmeleri ve o tutar üzerinden prim ödemeleri gerekir. Şubat'tan itibaren ise, Gelir Vergisini dikkate alarak AGİ'yi dikkate alarak brüt üzerinden hesaplama yapması gerekir. Bununla ilgili yeni sigorta prim, sigortayla ilgili 2021'e 8 genelge yayınlandı. Buradaki sorun şu, verilen örnek şu, verilen örnekte, Damga Vergisi hesaplar deniliyor sigorta genelgesinde. Hâlbuki kanunun kendisi diyor ki "Damga Vergisi hariçtir", "Damga Vergisi istisnadır" diyor.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN Terkin mi diyor, istisna mı diyor?

DR. KAMBER KAYA

Yok, "bu işe girerken" diyor, Damga Vergisi hesabı yaptım, genelgeden bir hesap, hâlbuki istisna burada, Damga Vergisi hesaplanmaması lazım. Dolayısıyla çok fazla eleman çalıştıran bir bu yanlışı bir şey, çok fark eder sigorta primi, bunu sizin dikkatinize sunayım, çünkü Damga Vergisi istisna.

Bunun dışında ikinci sorun şu; 5746 Sayılı Kanuna göre madde 3'de sigorta primiiyle ilgili istisna var. Orada ödeme şartı olmadan 5746 Sayılı Kanuna göre prim indirimi işlerliliği yapılacağı yazıyor. Kanun açık ve net "ödeme şartı yok".

MURAT ÖZDAMAR

Ama teşvik ve desteklerin uygulanmasına ilişkin bir başka maddede de "prim borcunun olması halinde hiçbir destek ve teşvikten yararlanamaz" diyor.

DR. KAMBER KAYA

Hangi kanun söylüyor? Peki, ben şunu söylüyorum, bu anlattığım 2008'e 85 sayılı genelge, sigortanın genelgesi, Ar-Ge ile ilgili, orada diyor ki "yasal süresi içinde kuruma dönmüş olması halinde işverenlerce ödenip, ödenmediğine bakılmaksızın bu yola devam eder". Sistem buna izin vermediği için, eğer açıklık getirirseniz memnun olurum. Çünkü ben 5146 Sayılı Kanunda açık, açık açık düzenlenmiş bu. 5510 Sayılı Kanunda düzenlenmemiş bu Ar-Ge indirimi. Bu konuyu dikkatinize sunayım. Uygulayıcılar açısından böyle bir şey.

Uzaktan Çalışma Yönetmeliği çıktı. Sadece ana başlıkları uzaktan çalışmayla ilgili hatırlatayım, çünkü önümüzdeki günlerde gündeme gelecek ve hepimizin gündemine girecek uzaktan çalışma esasları. Yönetmelikle düzenlendi. Uzaktan çalışmanın yapamayacağı işler, yapacağı işler düzenlendi. Verilerin korunması ve kuralları açıklandı yönetmelikte. Uzaktan çalışmanın işi ve esasları anlatılıyor burada, hangi işverenleri kapsadığı açıklandı.

Uzaktan çalışmayla ilgili sözleşmelerin yazılı olması gerektiği belirtildi bu yönetmelikte. Sözleşmede işin tanımı, yapılma şekli, işin süresi, yerin ücreti, araç ekipman gibi konular, özel çalışma konuları bu sözleşmede yer alması lazım. Şimdiye kadar uzaktan çalışanların büyük çoğunluğu bireysel anlaşmalar üzerine yapıldı. Bundan sonra yasal olarak uzaktan çalışmaya geçeceklerle ilgili yönetmelik kapsamında çalışma yapılacak.

Bununla ilgili gerekiyorsa mekân düzenlemesiyle ilgili tedbirler işverene ait olacaklar. Ve gerekli malzeme iş araçları işveren tarafından sağlanacaktır. Uzaktan çalışmayla ilgili işçiye teslim edilmesine ilişkin araçlar yazılı olarak imzalatılacak ve bunlar özlük dosyasında saklanacak, eğer çalışana bu şekilde teslim edildiyse, bu zaman aralığı belirtilecek uzaktan çalışmanın ne kadar sürdüğü, kuralları belirleyecek, eğer verinin korunmasıyla ilgili bir konu varsa, bu konuyla ilgili kurallar sözleşmede yer alacak ve bunun tanımı, kapsamı sözleşmede yer alacak.

Aynı şekilde işçi sağlığı güvenliği ile ilgili konularda işveren çalışanı bilgilendirecek, gerekli tedbirleri alacak.

Uzaktan çalışmanın yapılmayacağı haller, kimyasal maddeler, radyoaktif maddelerle ilgili işlemler, atıklar ve çalışma süreleri, etkenlere maruz kalmaları eski bulunan sektörlerde çalışma yapılamaz. Aynı şekilde kamu kurumlarında belli milli güvenlik ve diğer konularda sürdürülmesi, gereği halinde uzaktan çalışmanın yapılmayacağı birimler var, "burada uzaktan çalışma yapamaz" diye bir cümle var.

Uzaktan çalışma sözleşmesi, öteden beri çalışanlarla ilgili dönüştürülebilir sözleşme uzaktan çalışmaya. Bunun için işçinin bir talebi olacak. Talep yazılı olacak. İşveren tarafından buna otuz gün içinde cevap verilecek. Uzaktan çalışmaya geçen kişiler tekrar işyerinde çalışma talebinde bulunabilecekler ve son bir hüküm, zorlayıcı sebeplerin olması durumunda işyerinin tanımını verdiği bölümünde, uzaktan çalışmaya geçişin zorunlu olması halinde, bunun talebi veya onayı araması çok zorunlu olması durumunda, örneğin pandeminin çok yaygınlaşması durumunda işverenin istemesi halinde uzaktan çalışma yapılabilir anlamında.

Çok kısa bunları anlattım, teşekkürler.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Çok teşekkürler sayın Kamber KAYA, doktor Kamber KAYA'yı alkışlıyoruz, teşekkür ediyorum. Zaten Kamber KAYA arkadaşımızın hazırlamış olduğu sunumu aynı zamanda Oda'nın sitesine konacak. Dolayısıyla oradan da bunu takip etmemiz mümkün.

Şimdi Murat ÖZDAMAR beyin konuşmasını izleyelim, hem de soru ve cevap kısmına zaman ayıralım diye düşünüyorum. Tekrar teşekkür ediyorum sayın KAYA.

SGK İstanbul İl Müdür Yardımcısı Murat ÖZDAMAR arkadaşımızı buraya aldık ve sözü kendisine veriyoruz. Buyurun sayın ÖZDAMAR.

MURAT ÖZDAMAR

Sayın Yeminli Mali Müşavirler Oda Başkanım, Yeminli Mali Müşavirler Odası'nın kıymetli üstatlarım, öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sunumuma geçmeden önce de Kamber üstadın bir kanundaki çelişkisiyle ilgili kısma değinmek istiyorum. Şimdi cep telefonundan aradım, bulamadım, aynı sorunu bana da ilettikleri için, benim de o soruyla muhatap olduğum için, bununla ilgili olarak ya yatırımlarını yapılmasına ilişkin kanun ya da tebliğ hükmü var. Orada der ki “devletin sana vermiş olduğu teşvik ve desteklerden yararlanmak için, yasal süresi içinde ödenmesi lazım. Bundan dolayı bahsettiğiniz tebliğ ya da kanunda sizin orada belirttiğiniz 2008 veya 2010 yılındaki genelgelerden sonra çıkmış olabilir. Zannediyorum 2018 yılına ait tebliğ ya da kanun olduğu için, teşvik ve destekten yararlandırmamızın nedeni bu.

DR. KAMBER KAYA İşte kanunda böyle bir hüküm yok ya, doğru olur mu diye.

MURAT ÖZDAMAR

Daha önce yararlandırılıyordu. Şimdi bazı bizim kanunlarımızın da şöyle bir özelliği var. Mesela İşsizlik Sigortası Kanununda şöyle bir madde var. Depremzedelere 360 gün prim ödemesi varsa aylık bağlanacak hükmü var. Hatırlarsanız, İşsizlik Kanunu o dönemde çıktı. Şimdi eski 506 Sayılı Kanunla veya 5510 Sayılı Kanunla böyle bir ibareyi arasak veya bir mali müşavir ölüm aylığı birisine nasıl bağlanır diye kanunda arasak tarasak beş yıl sigorta 900 gün veya 1800 gün der. 360 gün aylık bağlanabileceğine ilişkin bir hüküm çıkaramaz, ama İşsizlik Sigortası Kanununda böyle bir hüküm var. Veya benzer içinde 5510 Sayılı Kanun gereği aylık alanların, aylık zammı bir başka kanunu içerisinde. İşte 65 yaşını tamamlayanlara ödenen “muhtaçlık maaşı” dediğimiz, “ Halk arasında 65 yaş maaşı” dediğimiz veya “engelli maaşı” dediğimiz veya ona benzer sosyal yardım gibi bu kanunlardaki hep yer alır. Kanunlarımızda esas kanun içerisinde koymak gibi bir kanun çıkarmanız ile alakalı torba kanunda var. Teknik olarak daha hızlı çıkması nedeniyle böyle bir yöntemimiz var. Tabii benim çok da tasvip ettiğim, benimsediğim bir yöntem olmadığı belli yani.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Zaten anlaşılmasın diye kanunlar böyle çıkarılıyor. Birbiriyle falan, oraya gidiyorsun, oraya atıyor, ama karıştırıyor, anlaşılmasın diye çıkıyor işte. Ondan sonra diyoruz ki “Murat bey nedir bu çelişki, bize bir anlat”, ondan sonra siz de gelip anlatıyorsunuz.

MURAT ÖZDAMAR Yasa koyucu anlaşılmasın diye,

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Bilemem, yasa koyucu bizim gibi insan canım, yani sonuçta bizim gibi insanlar,

MURAT ÖZDAMAR

Bazı şeyleri deşifre etmek gerektiği yani, Şimdi her önüne gelen de Yeminli Mali Müşavir olsa, her şey çok basit olsa sizlere de gerek olmaz. Demek ki bilançoya girmek lazım, bu işi şey yapmak için, ne bileyim gelir/gider dengesini bilmek lazım. Bir işletmenin bilançosuna baktığın zaman siz ne buldunuz hemen, anında söylersiniz, biraz daha acele birisi sağına bakar, soluna bakar, kasaya bakar, bankaya bakar, kısa vadeli alacaklara bakar, borçlara bakar, bir şeyler ya çıkarır, ya çıkartır.

MURAT ÖZDAMAR

Şişirilmiş bilançolar başka, onun duayeni olmayan çözemez. Bir de teknik tarafı var. Bir hukuk diliyle siz insanlara anlatırsanız, anlatmak zorunda kalırsanız, vatandaş için anlaşılması zor olacak. Mecburen orada güncelleme katsayısı dediğiniz tanımla bölümünü de koyacaksınız. Vatandaş tanımlamak istediği inceleme katsayısının ne olduğunu çözemeyecek. Sizin gibi bu işe kendini vermiş insanlar, ancak bir hüküm çıkarabilecek.

Kanunumuz biliyorsunuz yürürlüğe girdi. Bazıları Ağustos ayına müracaatların, bazı müracaatlar 01 Kasım'a kadar, bazısının da 31 Aralık 2021 tarihine kadar devam edecek. Başvuru şartına bağlı yapılandırmaları görüyoruz, hiç başvuru şartına bağlı olmaksızın sadece ödemeyle neticelendirilecek olan prim borç yapılandırmaları da söz konusu. Bu sunum içerisinde belki son üç, dört yapılandırma her ne kadar birbirine benzer olsa da, ufak tefek bir nüans farkları olduğu için, hangi borçlar kapsam içerisinde, önce onları anlatacağım, sonra da kapsam dışında görünen borçlar hakkında bilgi vermeyeceğiz.

Öncelikli olarak 2021 yılı Nisan ayı ve öncesine ait, yani dönemi 2021 Nisan olacak ve öncesi olacak, sigorta primleri olacak beraberinde işsizlik sigortası primleri. Hiçbir sosyal güvencesi olmayanlar açısından genel sağlık sigortası primleri, yine işverenin işyerinde meydana gelmiş iş kazasıyla, meslek hastalığına bağlı olarak "rücu" dediğimiz kusur listesinde kendisinden talep edilen Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından peşin sermaye değerleri veya kısa dönemde ise hastane masrafları, 6183 Sayılı Kanunun 48'inci maddesi kapsamında taksitlendirilmiş olan, halen devam eden her türlü alacaklar, yersiz ödenen gelir ve aylıklardan doğan alacaklar, BAĞ-KUR 4/b sigortalıların daha önce durdurulan hizmet sürelerinin ihyası halinde doğacak alacaklar, Ödenebilir mahiyette olan isteğe bağlı olarak, biliyorsunuz 2008'den sonra isteğe bağlı ödenebilir olan kısmı vadenin üzerinden 12 ay geçmemiş olacak. Dolayısıyla isteğe bağlı en fazla bundan 12 ay öncesi, daha öncesi eğer ödenmemişse, artık ödeme imkânı tamamen ortadan kalkıyor.

Yine 30 Nisan 2021 tarihinde önceki fiillerle ilgili olarak, bu kanununun yürürlüğe girdiği tarihe kadar tebliğ edilen idari para cezaları, "fiili"den kastımız, vermemiz gereken e bildirgeyse Muhtasar Beyan Hizmet Beyannamesi ise, örneğin Mart ayının beyannamesinde veririz, 26 Nisan'a kadar, demek ki 30 Nisan'dan önceki fiili tarihine denk gelir.

02 Mart'ta işe giren kişinin girişini en geç 01 Mart'ta vermeliydik. 01 Mart fiili tarihidir, dolayısıyla idari para cezasının tebliğ edilmesi koşuluyla yapılandırmaya da başvuru şartıyla, yapılandırma kapsamına girmiş olacak.

Yine primini kendisi ödeyen “Ek 5”, “Ek 6” maddeleri ve 2925 Sayılı Kanun kapsamındaki sigortalılıklardan doğan alacaklar. Yani “Ek 5” dediğimiz tarım işlerinde çalışanların SSK statüsünde sayılan primleri “Ek 6” dediğimiz ticari taksitler ve minibüs gibi, otobüs gibi şehir içi ulaşım vasıtalarında çalışanlarla, Kültür Bakanlığı’na bağlı turizm alanlarında faaliyette bulunan dizi oyuncularında, bir de borçları yapılandırma kapsamında olacak. Biliyorsunuz bir de Sosyal Güvenlik Kurumu’nun her ne kadar tahsil etmiş olsa da Maliye’ye aktarmış olduğu Damga Vergisi, Eğitime Katkı Payı ve Özel İşlem Vergisi’nin de Sosyal Güvenlik Kurumu tarafındaki kısmı, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılandırma kapsamında olacak.

Daha önce 6736, 7020, genelde özel sektörde olanlar için bu yapılandırmalar bitti, ama belediyeler için, sigorta primleri için bu yapılandırmaların bitmeyenleri var, tabii uzun vadede yapılandırılmışsa.

Yine 7143’ten bu ay ki son ödemesiydi, aksatılanlar da önümüzdeki ay ödenebilecek olan yapılandırma olduğu için, bunlar yapılandırma kapsamında olmayacak.

Yine devreden belediyelerin borçlarını yapılandırma kapsamında olmayacak. “sağlık hizmet sunucuları” dediğimiz, yani bir anlamda özel hastanelerin, eczanelerin, optik firmalarının, Sosyal Güvenlik Kurumu’yla sözleşme yapan, yersiz ödemelerden kaynaklı ödemesi gereken borçlarla, cezai şartlardan doğan alacaklar. Yani sözleşmeye dayalı para cezaları yapılandırma kapsamında olmayacak.

Sosyal Güvenlik Kurumu kira alacakları çok da fazla yok ama, bunlar da yapılandırma kapsamında olmayacak.

Yapılandırmanın işverene ne gibi bir avantaj sağlayacak? Yapılandırma kapsamındaki çıkan alacaklar, yine asgari işçilik incelemesi sonucunda, eksik çıkan işçilik tutarının yine 30 Nisan 2021 tarihinden öncesine ait olan idari para cezalarının gecikme cezası ve gecikme faizi yerine bir yapılandırma, hatta 2016 yılı Kasım ayıyla, kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar olan, yani 2021 Haziran ayına kadar, bir anlamda son beş yıla yakın olan dönemde de bir ÜFE’de değil, onun yerine aylık 0.35, bu da senelik 4.2 oranında faiz uygulamış olacak, yani dört sene önceki borç için işleyecek faiz 4.2’den, 16.8 olacak. Oysa dikkat edersek, son iki, altı ay enflasyon oranını topladığımız zaman bir senelik Yİ-ÜFE’si bunun daha üzerinde, yani son, yani son dört seneye ait bir Yİ-ÜFE’lik altında bir faiz uygulanması söz konusu. Genelgemizin ekindeki tabloya bakarsanız orada bunları da görme imkânı söz konusu.

Yine rücu alacaklarda yersiz ödenen aylıklarla ilgili olarak Yİ-ÜFE uygulanır. Peşin ödemeyi seçme halinde, bunun % 90’ı da ayrıca silinerek geri kalan % 10’un ödenmesi söz konusu olacak. Sadece idari para cezaları yapılandırmadan yararlanma halinde, cezasının yarısının terkin edilmesi söz konusu, onun dışında bütün alacakların borç asılları tutarlar ödenmesi gereken tutar olacak. Şayet taksit yapılıp da, sonradan bir ödeme imkânı elde edip de, bu kadar avantajlı faizden bir menfaat temin edeyim diye düşünmesi söz konusuysa işveren, zaten yapılandırma dönemine kadar bu imkânı sahip, her zaman taksitle yapmış olduğunu peşinen yaptığını taksite çevirme imkânı sahip, ama taksit seçti ilk ödeme tarihine geldi, ödemeyi yaptı 18 oldu, 9 olur, altı olur, tamamen borcu kapatmak istiyor. Bu durumda da 31 Aralık 2020’ye kadar, geri kalan tamamını borcunu kapatması durumunda, daha önce silinmiş gecikmiş zammı yerine Yİ-ÜFE üzerinden yeniden hesaplanmış faizin % 50’si silinmiş olacak. Yani bir anlamda bunlar da diğerlerine göre önemli bir avantaj elde etmiş olacak.

Bu Yİ-ÜFE yerine cari gecikme cezası ve gecikme zammı yerine değil, Yİ-ÜFE'nin uygulaması ne kadarlık bir menfaat getirdi işverenler açısından söylersek, anaparanın gecikme zammı üzerinden toplamda 2008 yılındaki bir borç için % 70'e yakın, 2009 yılında % 65, işte 2010 yılında % 61 gibi, yani yıllar ne kadar eskiyse, yararlanılabilir tutarlar daha fazla, yıllar ne kadar yakınsa indirim tutarları nispeten daha düşük olacak.

Bakın 2017 yılındaki 100 liralık bir borç 141 lira olmuş. 2017 yılından şu ana kadar hep 0.35 aylık işleyeceğinden, işlenecek ay tutarı 16.8 olacağından, demek ki % 16,41'den % 16'ya çıktı. Bunu da peşin ödemesi durumunda 16'nın da % 90'ı silineceğinden 1.6 kalacak, yani 141 lira ödemek yerine, 101,60 kuruş, yuvarlayalım diyelim 102 lira ödemekle borcun tamamını bir anlamda işveren ödemiş bir fayda sağlamış, kendisine işletmecinin bir fayda sağlamış olacak.

Taksitle ödenmesi için de bir vade farkı olarak nitelendirildiğinde bir katsayıyla çarpım sonucu daha fazla bir borcun asıl ve Yİ-ÜFE'ye uyarlanmış gecikme zammı toplamına da katsayı uygulanarak bir vade farkı ödenmesi söz konusu olacak.

Taksitle ödediği için, altı taksit seçilmesi halinde bir senede ödendiği için 1.0 katsayısıyla çarpmak demek, demek ki bu borcu % 9 vade farkıyla ödemiş olacak. Dokuz taksit seçenin 18 ayda kapandığına göre % 13,5, 18 ay için, yine yıllık % 9'a tekabül eden, hangi taksiti seçersek seçelim % 9 oranında yıllık bir vade farkı ödemesi söz konusu olacak.

İdari para cezalarının genel devrin 31 Nisan 2021 öncesi olması para cezalarının taksit süresi içerisinde, yani en son ödenmesi gereken taksitin 01.11.2021 olduğunu düşünürsek, 01.11.2021'e kadar tebliğ alınması, ancak yapılandırmanın son başvuru tarihi olan 30 Ağustos 2021'e kadar müracaat edilmesi şartıyla yapılandırma kapsamına girmesi söz konusu olacak. Yine bunların da primlerde olduğu gibi Yİ-ÜFE üzerinden, eğer gecikme zammına giriyorsa, yeni tebliğ alıyorsanız, gecikme zammına da girmeyecek para cezasının yarısı silinip, geri kalan yarısını peşin öderseniz hemen kapanacak. Yok peşin ödemeyip de taksitle ödemeyi seçmeniz durumunda yıllık % 9 gibi cari banka vade farklarına baktığınız zaman, onun neredeyse 3'de 1'i kadar ödemeyle daha fazla bir işletme açısından, ödenebilir krediye ihtiyacı olan işletmeler açısından bir menfaat söz konusu olacak.

Belediyeler ve bunlara bağlı mali kuruluşlar İSKİ gibi, belediyenin şirketleri değil, zaten o birbirinden farklı kavramlar. Bunların yapılandırmaları biraz daha uzun tutulmuş, hatta epey uzun tutulmuş, 120 taksite kadar yapılandırmaları söz konusu. Eğer 31 Ağustos 2021'e kadar başvuruda bulunmazlarsa resen kendilerine 120 ay şeklinde yapılandırılacaktır yasa gereği.

İl özel idareleri de yapılandırmaları biraz daha uzun, belediyeden daha düşük, ama işverenlerden daha uzun. Bunlarda 36 ay içerisinde ödemeleri gerçekleştirebilecekler. Bununla ilgili vade farklı senelik % 9 olarak düşünebiliriz. Bunlar da yine 2'şer aylık dönemler halinde ödemelerini gerçekleştirecekler.

Yapılandırmayı yasal süresi içerisinde başvurmak şartıyla, bir önceki yapılandırmada bu yoktu, 30 Nisan 2021 tarihinden önce bitirilmiş özel bina inşaatlarıyla, ihale konusu işler yapılandırmanın taksit süresinin sonuna kadar beyan edilirse yapılandırma kapsamına girecek. Bundan bir önceki kanunda, yani altı ay önce çıkan kanunda, kanun çıktığı tarihte fark işçiliği kesinleşmiş olması, yani işverene tebliğ edilmiş olması şartı vardı. Böylece bizim de pek benimsemediğimiz, işverenlerin de o yakındığı uygulama yeni yasada daha farklı bir mahiyete, daha olumlu mahiyete döndü. Demek ki yapılandırma özel bina inşaatıyla, yani konusu bizimle ilgili bir borç söz konusu olabilecek ise, böyle bir beklenti, böyle bir ihtimal varsa, yapılandırmaya başvurup, taksit ödeme

süresine kadar belediyeyle yazışma yapılıyorsa, belediye ihale makamıyla yazışma yapılıyorsa, ihale makamı da o yazışmaları hızlandırarak borcumuzu bu kapsamda ödemeniz mümkün olacak. Aynı ödeme tümü primlerde olduğu gibi Yİ-ÜFE üzerinden verip, faiz, ardından peşin ödemesi halinde yine % 90'lar indirim taksitle ödemesi halinde, bu vade farklarının kaldırılması söz konusu.

Bu nitelikteki bir yapılandırmanın yine doğal sonucu olarak borcunu yapılandıranlar peşin ödeme yaparlarsa, bu "borcu yok" yazısını hemen alabilecekler.

Taksitle ödemeyi seçenler de ilk taksitin süresinde ve tam ödenmesi şartıyla "borcu yok" yazısı alabilecekler. Yani ihaleye katılmak üzere veya hakediş ödemelerini almak üzere veya devlet yardımı teşvik ve desteklenenler bunlardan yararlanmaları söz konusu olabilecek.

Bir yere taşınır ve taşınmaz mallarına haciz konulmuş ise, hak ve alacak hacizlerinde ilk taksitin ödenmesiyle birlikte hak ve alacak hacizleri kaldırılacak. Biliyorsunuz hak ve alacak üçüncü kişilerde alacağını borçlu idareye ödenmesi demek. 6183 gereği bir işverenin sizden alacağı varsa, o işverenin Sosyal Güvenlik Kurumu'na borcu varsa, size borcu tebliğ edip, ona ödeme "Sosyal Güvenlik Kurumu'na öde" dediğimiz alacak haczinde yapılandırma halinde haciz tamamen kaldırılacak. Yani size "bu kesintiyi yapmana gerek yok" denilecek bir yazı gelmiş olacak.

Peşin ödenmesi halinde taşınır ve taşınmazlar üzerine konulmuş hacizler kaldırılacak. Ancak taksitle ödemenin seçilmesi durumunda diğer haciz tatbik olunmuşsa eğer, yani alacak "satılamaz" şerhi düşülmüşse, tapuya "satılamaz" şerhi düşülmüş, ama satışta yapılmayacak yapılandırmasını ödediği sürece, haciz de kaldırılmayacak. Ancak fazlaya ilişkin bir haciz varsa, borcu bir daireyi karlıyor, ama beş tanesine haciz konmuşsa, diğer fazlaya ilişkin dört tane dairedeki haczin kaldırılması mümkün. Bir araçtaki haczin kaldırılması, bir başka araca aktarılması gibi işlenen haciz değişiklikleri söz konusu olabilecek.

Yine banka teminat mektubu getirilmesi şartıyla yapılandırma öncesine ait borç miktarı kadar, çünkü borçlu o zaman yapılandırma öncesine gelecek öncesi durumunda konmamış olan bütün hacizlerinde kaldırılması süresinde teminat mektubu olması şartıyla veriliyor.

Yapılandırma karşılığında işveren dilerse daha önceden haciz konulan malları 6183 Sayılı Kanun kapsamında satılmasını talep edip, bu satıştan elde edilecek kârın taksitlere mahsup edilmesini de isteyebilecek. Ancak ödenmesi gereken taksit tutarlarını da ödenmesine engel değil, bunun satış süresi biraz zaman alacağı için, ilana çıkıyorsunuz 6183'e göre faaliyet verilerini topluyorsunuz. Muhayyer bedelin altında ikinci bir ilana çıkıyorsunuz gibi üç, beş ayı bazen altı ayı bulabiliyor, özellikle gayrimenkul satışlarında. Bu durumda vadesi geldiği dönemin ödenmesi, o ödemelerin akabinde satış yapılıyorsa, satıştan taksitlerin mahsup edilmesi söz konusu olacak.

Yine yasada yapılandırmanın dışında bir düzenleme daha var. 30 Nisan 2021 ve öncesine ait daha önceki altı ayda da uygulandığı için, bu silme işlemi eğer yapılandırması bozulmuş ise, yapılandırması devam etmiyor ise, kendisi de o yapılandırmayı sürdüreceyse, sadece son altı aya ait Kasım, Aralık, Ocak, Şubat, Mart, Nisan dönemine ait hizmetlerin silinmesi, ondan daha önceki döneme ait borç varsa sadece bunların faaliyeti devam ediyorsa, 01 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla yeniden 4/b, yani eski adıyla Bağ-Kur sigortalının başlatılması söz konusu olacak. Bu yapılandırma geçtikten sonra da diledikleri her an 5510 Sayılı Kanun gereği, ancak silinen kısmında tamamı için esas kazanç bunu da üç ay içerisinde ödeme şartıyla her zaman imkanına sahipler ama, bu yapılandırma kapsamındaki mukayese ettiğiniz zaman, bunun cari işlemi çok daha yüksek, ödenen tutar çok daha düşük olabilecek.

Bakın şurada bir örnek, gerçek bir örnektir bu. Kişinin 1.1.2009-31.12.2010 tarihleri arasında iki senelik mükellefi olduğunu, 4/b kapsamında sigortalılık tescilinin yapıldığını veya yapılması gerektiğini düşünelim. Bugün bunu cari usullere göre ihya süresi dolduran sigortalının bu süreyi ihya edebilmek için ödeyeceği prim tutarı prime esas kazanç (2021 yılı için PEK) alt sınırı üzerinden $1.234,24 \times 24 = 29.621,76$ TL'dir, yani 30 bin liraya yakın bir rakam çıkacak. Oysa bu silinmiş olan hizmeti veya hiç tescili yapılmamış başvuruyla birlikte tescili yapılır, silinir ardından yeniden mekanizmasının devreye girmesiyle ödenmesi gereken para 9.745,66 dikkat ederseniz 3'te 1'in bile altında, neredeyse % 30'luk kısmını ödeyince canlandırmış olacak. Buda ayrı prim borçlarında olduğu gibi silinen prim daha gerilerdeyse düşüş daha fazla, daha yakın bir dönemdeyse daha az olacak. Son bir yılı sildirmişse, o yılı ihya edince anaparayı olduğu gibi kalacağından, faiz biraz düşüktü zaten bir yıl içerisinde % 15 olacak. 115 lira yerine, 102 lira diyecek. On sene öncenin anaparası, on sene önceki asgari ücret şimdikininki TEFİ, TÜFE üzerinden, 0,35 üzerinden hesap edince 1,5 katına gelecek. Şimdiki asgari ücretle mukayese ettiğimiz zaman, şimdikininki 3'te 1'i altına kalacak. 3'te bir menfaat elde etmiş olacak. Borcunu ihya yoluyla ödeyebilir.

Sağlık yardımında, başka kapsamda altmış gün prim borcu yoksa devlet hastanelerinden yararlanabiliyor ama, özel hastanelere gitmek veya ilaç teminlerinde yararlanmak söz konusu.

Bir şekilde sosyal güvencesi dışında kalan, biliyorsunuz bir ay içinde gelir testine girmesi lazım. Bir ay içinde gelir testine girmesi asgari ücreti bir sene sonra girerse geliri az bile olsa, geriye doğru bir senelik borç çıkıyor. 30.11.2021 tarihine kadar gelir testine girerlerse, geliri de asgari ücretin 1/3'ün altına düşerse, hane içindeki kişi başına düşen gelirin, asgari ücretin brütünün 3'te 1'inin altında olması, yani aşağı yukarı 1.192,50 liranın altındaysa primlerini devlet ödeyecek, yani o tahakkuk etmiş borcun tamamı silinecek. Asgari ücret 3'te 1'in üzerinde çıkıyorsa, zaten o tescil tarihinden günümüze kadar olan gelirlerin primlerinin 31 Aralık 2021 tarihine kadar ödemesi halinde gecikme cezası ve gecikme zammının tamamı silinecek. Herhangi bir Yİ-ÜFE yeniden güncelleme yapılması da söz konusu, ancak borç tamamı kapanmış olacak. 2021 Nisan ayından sonra bir hizmetleri de varsa aynı şekilde bu kapsamda olan borçları varsa bunları cari usullere göre yapılandırmaya girmediği için ödenmesi gerekecek.

Rücu ve yersiz ödemelerin faiz hesaplamaları kanuna faiz olarak alınmış, 3095 Sayılı Yasadaki faiz alımları, 5510'daki gibi ilk üç ay % 2, sonra üzerinden değil, yasanın belirlemiş olduğu kanun faiz oranı üzerinden işte bazı yıllar % 9, bazı yıllar % 12, bazı yıllar % 18 olan, bu sefer faiz hesaplama yerine Yİ-ÜFE üzerinden yine peşin ödemeyi seçme hakkı % 90'ının silinmesi söz konusu olacak.

Yapılandırmaların bozulması halinde de yapılandırmanın kısmı kadar yararlandırma söz konusu olacak. Ama bu yapılandırmaların bozulmadan devam ettirilmesinin tercih edilmesini öneriyoruz. Yapılandırmanın da devamı için, ilk taksiti ve ikinci taksiti yasal süre içerisinde eksiksiz ödenmesi, bundan sonra bir yıl içerisinde, bir takvim yılı içerisinde gerçekleşmemesi, bunun da son taksitin ödendiği aydan sonraki ayın sonuna kadar ödenmesi gerektiğini sizlere ifade etmiş olalım.

Başvuru en son kâğıt ortamında yapılabiliyor mu diye, elinde e şifresi aktif olanlar, elinde e şifreleriyle 4/b kapsamındaki primi kendi olan, kendi ödeyen sigortalılar e devlet şifreleriyle birlikte elektronik ortamda 31.08.2021 tarihine kadar başvuru yapma imkânına sahipler. Başvurumuzun son günü 31.08.2021, ilk taksiti, ya da peşin ödemeyse seçilmesi, peşin ödemenin ödeme tarihi 01.11.2021 tarihi olacak.

Yapılandırma 31.08.2021. Rücu Yersiz ödeme 31.08.2021. İstisnai olarak ihya edenleri ödeme gününün son günü olan 01.11.2021'e kadar başvurup, aynı tarihe kadar da ödeme yapma şartı var. Gelir Testi edilme en geç 30.11.2021 tarihine kadar, ilk taksit 01.11.2021.

İhya için ödeme 01.11.2021, ikinci taksit 31 Aralık 2021.

GSS borçlarını da son ödeme tarihi 31 Aralık 2021.

Kanun başvuru ve ilk taksit ödeme sürelerini sayın Cumhurbaşkanımızın bir aya kadar da uzatma yetkisi var.

Mücbir sebep hali ilan edilen bölgelerde, mücbir sebep süresine denk gelen taksitlerin ödeme sürelerini, mücbir sebep halinin bittiği tarihten itibaren bir yıla kadar uzatmaya Sayın Cumhurbaşkanımız yetkilidir. Mücbir sebep hali ilan edilen bölgelerde, ilk iki taksiti ödeme zorunluluğu da kanun gereği aranmayacak.

Yapılandırmayla ilgili arz ederek söyleyeceklerim bunlar.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Evet, çok teşekkür ederiz Murat beye. Zaten bu sunumlar bizim Odamız sitesinde olacak değil mi? Evet, siteye koyacağız. Şimdi konuşmak isteyenler Hüseyin GÜL bey var. Ahmet KAVAK bey var. Ebamüslüm BOZDEMİR bey var. Herkese söz vereceğiz merak etmeyin, yeter ki güzel sorular olsun, tartışma olsun. Hamit ÖZTAŞKIN bey, evet sizi alalım, buyurun.

HAMİT ÖZTAŞKIN

Teşekkür ederim sayın AKTAN. Şimdi konuşmanın başında İl Müdürü Murat GÖKTAŞ bey çok güzel bir açılış konuşması yaptı. Sosyal Güvenlik Kurumu'nun durumunu anlattı. Ben de bir arkadaşımız olarak, özellikle Avrupa ülkeleriyle Türkiye'mizin durumunu içinde bulunduğumuz şartlar olarak kıyaslama yaptım. Oradaki hastane hizmetleriyle, Türkiye'deki hastane hizmetleri arasında hakikaten Türkiye'nin lehine çok şeylere şahit oldum. Yani emekli sistemi dünyada hiçbir zaman bizim gibi genç emekli olan ülke yoktur. Hatta çoluğuna çocuğuna evlenmemiş kızına da maaş bağlanma imkânları yoktur. Onun için Türkiye sosyal güvenlik sorumluluğunu Batılılardan daha iyi durumda. İngiltere'de covid ile ilgili hizmet istenildiği şekilde verilmemektedir. Fransa'da da ha keza öyledir. Almanya'da da bu konuda biliyorsunuz biontech aşısına karşı gelinmiş bulunmaktı. Onun için yani Türkiye'de daha iyi hizmet verilmesini beklemekteyiz, evet ama, yine de iyi durumda olduğumuzu söyleyebiliriz.

Sayın Kamber KAYA genel olarak bazı sosyal güvenlik hizmetlerinden bahsetti. Bunlardan da bir tanesi de uzak çalışma yönetmeliği. Uzak çalışma yönetmeliği bizi de ilgilendirmektedir. Çünkü biz yapmış olduğumuz Yeminli Mali Müşavirlik görevinde denetim yapmaktayız. Sayın Kamber KAYA'ya şunu soruyorum. Bunun paralelinden her ne kadar şu anda kanun yoksa bile, uzaktan çalışmayla ilgili denetim yapabilir miyiz? Bu konuda çalışabilir miyiz? Karşı İnceleme tutanaklarını da bu şekilde yapabilir miyiz? Yasa yok ama bazı konuları bu şekilde yapmamız lazım, zamanımızı daha iyi değerlendirmemiz lazım.

Murat ÖZDAMAR beye de bir soru sormak istiyoruz. Genel Sağlık Sigortasıyla ilgili sözlerinin arasında ve ilgili 7326 sayılı kanuna göre BAĞ-KUR sigorta prim borçlarını ödenmediği zaman siliniyor idi. Ancak Genel Sağlık Sigortası testi yaptırmayan kişilere 11'nici ayın sonuna kadar izin verilmiş bunların hiçbir hastaneden hizmeti almazsa böyle bir şey var mıdır? Bu bölüm gözünüzden mi kaçmıştır? Bu konuda bilgi verirseniz memnun olurum.

Diğer bir konuda, BAĞ-KUR borçlarıyla ilgili yapılandırmayı eğer silindiği zaman ileri bir tarihte ihya edersem, yani şimdi borç primimiz yok. Karar verecek durumumuz yok. İleri bir tarihte nasılsa yeni yeni af kanunları çıkacak, ileri bir tarihte tekrar ihya olur mu? Bu Anayasaya uygun mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN Teşekkürler, buyurun.

MURAT ÖZDAMAR

Şimdi ihya talebini her zaman yapmak mümkün, gerek cari usullere göre, gerek ileride çıkacak yasalarda ihyaya ilişkin hüküm varsa, her zaman ihya etmek mümkün. Ama ihyanın şöyle bir özelliği var. Silinen günlerin tamamını ihya etme söz konusu. Eğer sizin emeklilik için dört yıla ihtiyacınız var. Şimdi dört yılınız silindi, ama hizmetiniz aktifte devam ediyor. İki sene sonra bu silinen hizmet altı yıl olacak, bu sefer ihya geri ödemeniz altı yıla çıkacak. Oysa şimdi dört yılı ödeyip, iki sene sonra silineni zaten hizmetten sayılmayacağından işinizi görme imkânı söz konusu olabilecek. Evet, prim borcu silinen BAĞ-KUR'luların GSS borcu çıkarılmıyor, çünkü zaten ihyayla çıktığı zaman GSS primlerini de ödemiş oluyorlar. Çünkü ödenen hesaplanan prim oranı % 34 oluyor. Buradan hareketle yasa koyucu, bunları GSS'yle ilgili olmamasını öngörüyor, ama bildiğimiz klasik hiçbir geliri olmayana genel sağlık sigortalılarıyla ilgili geriye doğru canlandırma ihya etme imkânı söz konusu olmadığından veya bunu gözeterek bunların borçlarını silmek gibi bir uygulamanın içerisine girmiyor. Zaten geliri yoksa devlet üstleneceğinden, zahmet edip kaymakamlığa bir gelir testi yapmak bütün sorunu çözecektir. Geliri de varsa artık "nasıl olsa benim gelirim var, ödeme imkânım var, Allah'a bin şükür" deyip, ödemesini tavsiye ediyoruz 31 Aralık 2021'in sonuna kadar.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Teşekkürler, şimdi yazılı sorular da var galiba Murat bey, onu buradan okuyabiliyorsunuz. Onlara verebileceğiniz cevaplar var mı? Sizi ilgilendiren sorunun cevabını alalım o zaman, buyurun.

MURAT ÖZDAMAR

Aktif olmayan işyerleri, yani kapatılmış olan, dolayısıyla iki yıldan daha uzun bir zamandır faaliyette olmayan, kanun kapsamında çıkmış işyerlerinin bir sistemle uzaktan müracaatı mümkün mü? Diye soruyorlar.

Yapılandırma biliyorsunuz hukuki sonuçları da doğuruyor. Mesela zamanaşımını kesen hallerde yapılandırma, dolayısıyla kime açacaksınız? Bu müracaatı yapan gerçekten kim olmalı? İşverenin bilgileri tescil hükümde sağlıklı değil. Adam ortak almak, şirket müdürü başkası bunlarla ilgili müdürlüklere gelmek istemeyen iadeli taahhütlü, APS, ya da PTT kargoyla başvurularını yaparlarsa, PTT kargoya teslim ettiği, diğer kargo demiyorum, PTT kargoya teslim ediyor. İadeli taahhütlü veya APS'yle müracaat ediyorsa, postaneye o müracaatı formuna ilişkin zarfa verdiği tarih, kuruma müracaat tarihi olarak kabul ediliyor. Böyle bir başvurusu olursa da Sosyal Güvenlik Kurumu bunları yapılandırıldıktan sonra, işyeri numarası üzerinden taksitle ödemeleri kabul ediyor.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Teşekkürler, sağolun. Hamit ÖZTAŞKIN bey sizin sorunuz karşıt incelemelerle ilgiliydi galiba?

HAMİT ÖZTAŞKIN

Şimdi sayın AKTAN burada çalışma yönetmeliğini devlet kabul etmiş, şu anda bizim vergi bakımında, vergi müfettişleri ne yapıyor? Denetimlerini uzaktan yapıyor. Bir takım delilleri alıyor. Vergi ziyayı cezası da kesiyor. İş Mahkemesine düşüyor. Şu anda fiilen uzaktan çalışma yapılıyor. Ama bize şu anda yönetmenlikte bir husus yok. Bu konuda bir çalışma yapabilir miyiz? Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Biz teşekkür ederiz. Biliyorsun bir hafta önce buradaydık, sık sık biraraya geliyoruz. Tamam bizim kendi sorunumuz, ama biliyorsunuz Vergi İdaresi'nin cevap vereceği bir konu. Kaldı ki, sadece İstanbul Vergi İdaresi'nin buna verebileceği cevap şu anda yok, ancak Ankara'nın cevap vermesi lazım. Zaten bu karşıt incelemeler, uzaktan denetim, o ayrı bir şey zaten. Ama Kamber KAYA bey kısaca...

HAMİT ÖZTAŞKIN

Halledilmiş olması lazım, ona göre de bu konularla ilgili hazırlık yapmamız lazım.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Tamam, tamam teşekkürler, sağ olasın. Kamber bey siz de bir şeyler söylerseniz Hamit beyin sözleri üzerine, en azından duymak istiyor Hamit bey, duysunlar bakalım.

DR. KAMBER KAYA

Hamit beyi rahatlatacak bir şey söyleyeyim. Bu uzaktan çalışma yönetmeliği hizmet akdiyle çalışanlara yönelik bir düzenleme. Bizimle ilgili umut etmeliyiz. Bizimle ilgili de uzaktan çalışma esaslarını düzenlemeyi talep edebiliriz. Teknolojinin gelişmesi karşısında edebiliriz. Ancak benim anlattığım uzaktan çalışma esasları yönetmeliği, bu ücretli çalışanlarla ilgili, hizmet akdiyle çalışanlarla ilgili olduğu için derim. Ama bizim açımızdan böyle bir şey yok.

Sadece şunu söyleyebilirim. Denetim bizim geleceğimizdir. Önümüzdeki günlerde uzaktan denetimi mutlaka gündeme getireceğiz ve tartışacağız. Uzaktan çalışma yönetmeliği bizi kapsamıyor şu anda. Bu kadar şimdilik yeterli olsun.

Karşıt incelemede yeni bir düzenleme yapılmadıktan sonra, e karşıt inceleme diye bir şey yapamayız. Yeni bir düzenleme yapılması lazım. Bunu da önümüzdeki dönemde tartışırız diye belirteyim.

HAMİT ÖZTAŞKIN

Benim niyetim, amacım gündeme getirmektir. Teşekkür ederim sayın Kamber KAYA

DR. KAMBER KAYA

Getireceğiz. Veysel YEREBASMAZ üstadımız bir soru soruyor. Farklı teşviklerle ilgili farklı uygulamalar var. Doğru, ama somut olarak bilmemiz lazım. Biraz önce ben iki konudan bahsetmiştim. Birisi TEKNOPARK'lar, birisi de Ar-Ge merkezleri demiştim. Farklı farklı uygulamalar var demiştim. Bu konuda da yasal düzenlemeler gereği, artık bu çelişkilerin

giderilmesi lazım. Teknoparklarla ilgili biraz önce söyledim. Sosyal Güvenlik Kurumu'nun yönetmeliğinde örnekteki Damga Vergisi yanlış dedim. Bunu isterse mükelleflerden, bazı mükellefler için bayağı sorun yaratacak.

Bir de şunu da söyleyeyim. Biz yasa insanıyız. 5146 Sayılı Yasada Sosyal Güvenlik Kurumu'yla ilgili istisna düzenlenmiş. Bir kanunda düzenlenen istisna, bir genelgeyle değiştirilemez, bir kanunla ancak yapılabilir. Dolayısıyla bu sözü size söylemiş olayım. Eğer bir kanunda bu sigorta uygulamasını değiştiren veya şarta bağlayan bir düzenleme varsa amenna, ama bir genelgeyle veya uygulama yönetmeliğiyle bu değiştirilemez. Çünkü 5146 sayılı yasa bunu söylüyor. Veysel YEREBASMAZ üstat somut bir şey söylerse, farklı farklı uygulamalar var, doğru. Bunu biraz daha somutlaştırırsak iyi olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Evet, teşekkürler. Şimdi Ahmet KAVAK bey sizin sorunuza sıra geldi. Sorunuzu alalım, zor olmasın, zor sorular sormayın.

DR. AHMET KAVAK

Anayasamızın 73'üncü maddesi kapsamında vergiyle ilgili düzenleme yapılmıştır. Ama bu yasadaki Cumhurbaşkanı'na verilen süre uzatım yetkisi acaba Anayasa'ya uygun mudur? Hem sosyal sigortalar açısından, hem de vergi açısından. Yani süreyi uzatma yetkisi var ya, bu Anayasa'ya uygun mudur?

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN Teşekkürler. Evet, süre uzatım yetkisi var mı sence Cumhurbaşkanımızın onu bilemem artık.

MURAT ÖZDAMAR Cumhurbaşkanı'na uzatma yetkisini veriyor.

DİNELİYCIYani o zaman Meclis'i tamamen yok edelim. Meclis'in yaptığı hiçbir şeyi Anayasa'ya uyuyor mu, uymuyor mu?

MURAT ÖZDAMAR

Meclis'ten çıkan yasa metninde olduğu için "Cumhurbaşkanı uzatmaya yetkilidir" dediği için, yetkiyi Meclis'ten aldı, oradan alması yeterli zaten.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN Teşekkürler. Soru sormak isteyen arkadaşımız var mı? Buyurun.

VAHE BAKIRCI

Merhaba Kamber'ciğim, merhaba efendim, çok teşekkür ediyoruz bu düzenlemeler için, tabii toplantının düzenlenmesini kastettim. Üç aydan fazladır inceleme geçirdi bir işletmem. Bu inceleme de 01 Nisan 2021 tarihinde denetmence rapor kuruma tevdi edilmesine rağmen, hemen bir tebligat alamadık. İşveren de çok pinpirikli, "biran önce bunu ödeyip, rapor gelsin, aman ödeyip, kurtulayım" diye bir şey içerisinde. Bu konuda SGK'ların çok yoğun çalıştığını biliyoruz, duyuyoruz, bu konuda bir hızlandırma var mı? 31.08.2021'e kadar bu raporların tebliği olacak mı? Mükellefe yetişecek mi? Yararlanmasında bir sıkıntı çıkacak mı?

Bir ikinci sorum, o incelemede malulen emekli olan birinin haksız yere emeklilik maaşı aldığı tespiti de yapıldı. Dolayısıyla bu emeklilik maaşını, malulen emekli maaşı geri ödemedi bu yasa kapsamında yararlanması mümkün mü?

Benim sorum bu kadar, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN Teşekkürler Vahe bey.

MURAT ÖZDAMAR

Raporların çözülerek prim borçlarının yapılandırılmaya dahil edilebilmesi noktasında bütün müdürlüklerimiz asgari özeni gösteriyorlar. Ama, nihayetinde bu da bir başvuru şartına bağlı olduğu için, 11'nci aya kadar da tebliğ alınabilme imkanı olduğu için öncelikle başvurunuzu yapmanız çok isabetli olur.

Yine bunun dışında da çok ekstra bir memur hastalanır, unutulur falan diye de bir gidilip tebliğ alınmasında da, bizzat gidilmesinde de bir fayda olur.

DİNLEYİCİ

Yine de diyelim bir şekilde atlandı, 31 Ağustos'a kadar müracaat yapsın, teminat yoksa bile, en azından feragat hakkını kullanmış olur.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN Vahe bey duydunuz.

VAHE BAKIRCI Çok teşekkürler. İkinci sorumu da,

MURAT ÖZDAMAR

Malulen aylığının gerisini ödemesine de hizmeti filan, fiili çalışmaya dayanmamışsa mümkün, öbür türlü geriye doğru malullük aylığından bir şey çıkmaz, ancak ileriye doğru kontrol muayenesiyle kesilir. İster malullük olsun, ister yaşlılık olsun, her vesileyle de onu sorsun. Hak edilemeyen aylıklar da yapılandırma kapsamında, 2021 Nisan ayının öncesini yapılandırma kapsamında olduğunu da belirtmiş olalım.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Evet, yani sonuç itibariyle haksız olarak almış bile olsa, aftan yararlanabiliyor.

VAHE BAKIRCI Çok teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Biz teşekkür ederiz. Başka söz isteyen yok galiba, herkes demek ki Sosyal Güvenlik Kurumu'yla ilgili düzenlemeleri en iyi şekilde biliyor. Herhangi bir problemimiz yok, bu da gayet güzel. Buyurun Hüsün ERDOĞMUŞ bey.

HÜSNÜ ERDOĞMUŞ

Benim bir ufak sorum vardı. Sayın Başkan'a şunu soracağım. Emeklilik müracaatı, daireye gelmeden internet üzerinden yapılabilir mi?

MURAT ÖZDAMAR

Emeklilik müracaatları e devlet şifresiyle gerek malullük, gerek yaşlılık, gerek ölüm, gerek eski adıyla BAĞ-KUR, yeni adıyla 4b, gerek 4a, gerek kamu çalışanları açısından istifa etmiş olan kamu çalışanları açısından 4g statüsü üzerinden e devlet şifresiyle yapmak mümkün. Böyle bir başvuru bir dakikalık zamanınızı alır ve maaşınızı bağlayacak müdürlüğe otomatik olarak anında sizin onaylatmanızla birlikte bizim evrak sistemine düşüyor. Örneğin, aylığımı bağlayacaksa, 9'u 10 geçe müracaat ettiniz, 11 geçe evrak memuru alıyor, yukarı kata "aylık bağlansın" diye iletiyor. Yalnız sadece şöyle bir nüans var. Çalışması gerekiyorsa kişinin, 4a'lıysa önce işten çıkışının yapılması lazım. İşten çıkış bildirgesinde on günlük süre var diye beklersek, e devlet sistemi çıkışı olmadığı için müracaata izin vermez. Eğer bu kişi destek primine tabi de çalışacaksa, emeklilik kodunu seçersek, işten çıkış nedenini daha sonra vereceğimiz, daha maaş bağlanmadan hemen aynı gün belki vereceğimiz, SGK kodu işe giriş bildirgesini, sistem emeklilik nedeniyle çıktığımı, emeklilik müracaatına başvurduğumu hareketle bunu kabul edecek, öbür türlü kabul etmeyecek.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Çok teşekkür ederiz. Sadece şöyle söyleyeyim, cümle başlanıp, dip nota konduktan sonra, "eğer" diye başlıyorsa, öncekileri unut. Biliyorsunuz bankalarda bir sıkıntı yaşanıyor bu arada dijital, e devletten girin, ama siz, siz olun kimlik bırakmayın, yani birebir takip edin, çünkü ne olur, ne olmaz, onu söyleyeyim, nitekim bankalarda sorun yaşanıyor bu ara. Hüsnü bey cevabı aldınız her halde, Hüsnü bey yeterli mi?

HÜSNÜ ERDOĞMUŞ

Sayın Başkanım, kadrolu el kaldırıcı olarak devamlı buradayız. Bir, iki cümle daha söyleyeyim ben müsaadenizle. Şimdi aslında biz böyle hep eleştirel gözle çıkıyoruz, konuşuyoruz. Genelde bizim Odamızdaki konuşmalarda hep böyle muhalif bir hava ve tabii hep böyle gördüğümüz eksiklikleri anlatıyoruz, ama yani iyiyi, güzeli anlatmak da tabii bir erdemdir yani, bunu da dillendirmemiz lazım çalışanlar için.

Gerçekten bir değerlendirme yaparsak, yani ben de meslek hayatımın bu kadar zamanı içinde SSK'nın ne günlerden, ne günlere geldiğini bizzat yaşayan bir kişiyim. Gerçekten çok büyük ilerlemeler oldu. Müthiş yani, birçok şey online yapılıyor. Yani bildirgeyi gönderiyorsunuz, sonra e devlete giriyorsunuz, çalışan kişilerin bütün bilgileri anında oraya geçiyor. Dolayısıyla kurumun bu çalışma alanı, yani burada artık kim emek sahibiyse, siyasisinden bütün elemanlarına kadar ben şahsen bir teşekkürü borç bilirim.

Fakat bazı konularda da benim tespitim, Sosyal Sigortalar Kurumu çok ilerlemeler kaydetti. Ama biz tabii ki, her şey için, her şeyin daha mükemmel, daha mükemmel, olması adına da bakıyoruz olaya. Ama onlar da zannediyorum zaman içinde olacaktır.

Mesela bir küçük nüans şimdi aklıma gelen, bizim meslek mensuplarını çok ilgilendiren, uzun sıkıntılardan sonra biliyorsunuz SGK ve Muhtasar Beyanname birleşti. Şu andaki sistem çalışıyor görünüyor gördüğüm kadarıyla, ben de bizzat kendi şeylerimi aktif olarak kendim yapıyorum, biraz programa da vakıfım. Şöyle küçük bir sıkıntı var. Ama bu tabii ki sayın müdürüm bizim muhatabımız değil, bu Ankara'ya bildirmemiz gerekiyor. Mesele Muhtasar Beyannameleri kâğıda bastığımız zaman sayfalarca şey çıkıyor. Hani bizim tam tasdik raporları gibi neredeyse, bütün elemanların dökümleri falan. Bazı kurallarda, bazı şeyler daha da iyileştirilebilir. Bir şekil

muhtasar beyannamesini bastığı için, yüz tane çalışanı varsa, nereden baksanız altmış, yetmiş sayfalık bir Muhtasar Beyanname çıktısı alabiliyor. Bu düzeltilebilir. Bunu ben buradan iletmiş olayım.

Benim söyleyeceklerim bu kadar, teşekkür ederim.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Teşekkürler, zaten kâğıt tasarrufu olsun diye bunlar yapılıyor. Sen yanlış anladın galiba, kâğıt tasarrufu için bunlar yapılıyor zaten.

HÜSNÜ ERDOĞMUŞ

Ama bakın bir de şu var, yine pratik konuşuyoruz. O kadar detaylar var ki, hani ekranda da göremiyorsunuz. Kâğıda basıp, kontrol etme alışkanlığı, mecburiyeti hala devam ediyor.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Teşekkürler. Evet Hüsnu bey kâğıt tasarrufu için. Aslında biz bu toplantıyı tek yapacaktık, vergi ve SGK ağır olacak. Bunlar tabii ki olacak, bunlar yavaş yavaş, mutlaka birleştirilmiş, dijital sisteme geçtik, yani bunları yadırgamamak lazım. Hakikaten ülke olarak biz epey bir ilerdeyiz. Avrupa ülkelerine baktığımız zaman, hasbelkader birazcık bilgi sahipliğimiz oldu gittiğimiz yerlerde falan, fena değiliz, yani fena değiliz, ama daha iyiye, arkadaşımız Hüsnu beyin söylediği gibi daha iyi, daha iyi, daha iyi var ya, daha iyiye doğru yürüyeceğiz, koşacağız, yapacağız, kafa yoracağız, aklımızı kullanacağız vesaire, bunlar yapılacak şeyler.

Bir de şöyle düşünelim bu kâğıt ortamında, bizim jenerasyon ne olursa olsun kâğıt ortamında yetişmiş bir jenerasyon, bunu kabul edelim. Biz onu görmeden, yani bastırmadan, okumadan, çizmeden anlamıyoruz, bu kadar basit. Belki z kuşağı denilen grup, belki 2000 sonrası, öncesini saymıyorum z kuşağı kesinlikle. 2000 sonrası, belki onlar için bu çok daha basit, “bu kâğıt nedir” falan diye belki daha çok tepki gösterecekler. Ama biz hala kâğıt ortamındayız, ne dersiniz deyin, yazmadan, çizmeden, bastırmadan biz onu okuyamıyoruz, anlayamıyoruz yahut da yorum yapamıyoruz. Umut ediyoruz, umut ediyoruz değil de, düzelecektir. Her şey iyi olur inşallah diye düşünüyorum.

Başka soru sormak isteyen, yorum yapmak isteyen yoksa eğer,

DİNLEYİCİ

Yalnız bir de şu gerçek var. Maliye’ye muhtasar veriyoruz, SGK’ya da prim belgesi veriyoruz, iki tane belgeyi niye veriyoruz?

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Evet, şimdi aslında bir şeyi paylaşmak istiyorum. Yine görevli olarak Yeminli Odalar hakkında bir çalışma yapmıştım. Biz şimdi Muhtasar Beyannameleri, KDV Vergisi Beyannamelerini, Kurumlar Vergisi Beyannamelerini elektronik ortamda veriyoruz. İsviçre bunu vermiyor, sordum “niye vermiyorsunuz, biz 80 milyonluk ülkeyiz, çok da basit falan”, dedi ki, “biz buradan verince Amerika bunu görüyor, izliyor”, verilen cevap budur tamam mı? Biz de hiçbir zaman için beyannameleri e ortamda vermiyoruz. Dijital ortamda vermiyoruz. Ama öyle çalışıyorlar ki, tabii 8

milyonluk ÷lkeden bahsediyoruz. Bir de kendine has özellikleri olan bir ÷lke biliyorsunuz. Kayda girsin diye ben bunu söylüyorum. Sabah beyannameyi kargoya veriyor. Sabah 9’da veriyor, 11’de bildirimini elinde, onu nasıl düzenleyici de anlatıyor, ediyor işte. Öğleden sonra veriyor, akşam vergi dairesinde. Böyle de bir sistem var, yani “Avrupa” diyoruz ya, Avrupa’da böyle bir sistem var. Sırf kayda girsin diye söylüyorum. Kafalarda biraz soru oluşsun diye söylüyorum, söyledim. Evet başka var mı, katkı, soru, başka yok gibi geliyor bana. Muhtasarla ilgili Dr. Kamber KAYA bey bir şey söyleyecek.

DR. KAMBER KAYA

Şimdi muhtasar, sigorta birleşmesini Murat beyin dediği gibi, en çok meslek mensupları için, doğru. Ancak sonrakinde niye pişman oldular. Burada eleştirilecek konu şu, keşke bu tahakkuk tek olsa, takip edilebilse, farklı zamanlarda vergi tahakkuku çıkıyor, farklı zamanlarda sigorta tahakkuku çıkıyor. Hatta sigorta bazen üç, beş, altı tane çıkıyor şeyine göre, bu biraz sorunlu. Belki buna zaman içinde çözüm bulunabilir diyelim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Zor mu yani bu bilmiyorum. Evet, son olarak da Hamit ÖZTAŞKIN beyin değerlemelerini alalım.

HAMİT ÖZTAŞKIN

Teşekkür ederim, sayın Başkanım. İstihdam teşvikleri var Hüseyin GÖKHAN’ın yapmış olduğu, hakikaten ondan istifade etmek, onu yapmak, çok zor. Bu arada kurullarımız bir takım çalışmaları olduğunu görüyoruz. O konuda daha basit bir şekilde tedbirler alınabilir mi? Bu konuda çalışmalar yapılabilir mi? Onu rica ediyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN Teşekkürler. Yapılabilir herhalde Murat bey?

MURAT ÖZDAMAR

Yasaları teşvikleri farklı kurumlar olduğu için, bunlarda farklı şartlar, farklı esaslar belirlediği için, bizim dahlimizde değil. Ar-Ge teşvikinde de diyor ki, “şunları, şunları, ücretin yarısına veririm”, İŞKUR teşvikinde diyor ki “işte son üç ay içerisinde on günden az çalışana veririm”, “ortalamaya ilave veririm” gibi. Bizim kendiliğimizden verdiğimiz tek teşvik, 5510 yasadan dolayı. Onun dışındaki bu teşvikleri farklı kurumlara ait olduğu için, esasları farklı olduğu için bir karmaşa maalesef yaşanması söz konusu olduğunda da, bunu zaten iyi takip ederek, kendimizi bu işe kanalize ederek, ne diyeyim, bünyemizdeki personelin birisini bu alanda uzmanlaştırarak belki çözeriz diye düşünüyorum.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Teşekkür ederim, buna şöyle bir anekdotla, yahut yaşanmış olayla noktayı koyalım. Kıbrıs Barış Harekâtında KOCATEPE muhribi batırıldı biliyorsunuz. Rahmetli MUMCU’da onunla ilgili bir yazı yazdı. Sorumlu olan Ankara’da Deniz Kuvvetleri’yle, Hava Kuvvetleri arasındaki yol var ya, hani asfalt var ya, orayı bilirsiniz, o olduğunu tamam mı, yani üst komutanları biri işte yolun bir tarafında Deniz Kuvvetleri’nde, bir tarafta Hava Kuvvetleri, bu olayı aşamamışlar, biraraya gelememişler, maalesef KOCATEPE’imizi batırdık, problem o.

Şunun için bunu söylüyorum, kurumlar bir araya geliyor sıkça, fakat bir türlü el sıkışamıyorlar, herkes herhalde başka türlü yol izlemeye çalışıyor, ama bunlarda zamanla düzelir diye tekrar ümit ediyorum.

Tekrar teşekkür ederim. Başka katkı ve söz yok. Şimdi bir de plaket törenimiz var kısaca. Onu da verelim. Bu arada SGK İstanbul İl Müdürü Murat GÖKTAŞ beye çok teşekkür ediyoruz. Doktor Kamber KAYA beye çok teşekkür ediyoruz. Sizlere çok teşekkür ediyoruz. Hem katkılarımız, hem şu ana kadar dinlemiş olduğunuz, dinleme nezaketini gösterdiğiniz için çok teşekkür ediyoruz. Oda Başkanımız Vehbi KARABIYIK beye de çok teşekkür ediyoruz. Zafer ALTINTAŞ beye çok teşekkür ediyoruz. Bayram TURANÇİFTÇİ beye çok teşekkür ediyoruz. Bizim Denetleme Kurulu Başkanımız Vahap ADIYAMAN beye çok teşekkür ediyoruz. Disiplin Kurulu Başkanımız Doktor Ahmet KAVAK beye çok teşekkür ediyoruz. Nazım ÖZ beye çok teşekkür ediyoruz. Hepinize teşekkür ediyoruz diyorum. Hep beraber alkışlayalım.

Şimdi şöyle yapalım, iki tane başkan var Disiplin ve Denetleme, Denetleme biraz sıkıyor bizi ama her neyse, buyurun arkadaşlar. Zafer bey, Bayram bey, Nazım bey sizler de buyurun gelin.

Murat bey çok teşekkürler, ağzınıza sağlık, çok yararlandık.

Murat bey sizlere de çok teşekkürler ağzınıza sağlık, çok yararlandık.

Evet, Kamber bey size de çok teşekkürler, ağzınıza sağlık, çok yararlandık.